JOCHS FLORALS DE BARCELONA

Digitized by Google

NORTHWESTERN
UNIVERSITY
LIBRARY

✦

PURCHASED FROM THE

JAMES FUND

Digitized by Google

Digitized by Google

JOCHS FLORALS

Digitized by Google

Digitized by Google

JOCHS FLORALS

DE

BARCELONA

ANY XXIV DE LLUR RESTAURACIÓ

MDCCCLXXXII

BARCELONA

ESTAMPA DE LA RENAIXENSA

CARRER DE XUCLÁ, NÚMERO 13, BAIXOS.

MDCCCLXXXII

Digitized by Google

Annex
249.9
C755j
1882

Digitized by Google

JOCHS FLORALS
DE
BARCELONA

CONSISTORI DE MDCCCLXXXII

MANTENEDORS

D. Frederich Soler, *President.*

D. Manel Angelon.
D. Joan B. Ferrer.
D. Joseph Feliu y Codina.
D. Artur Gallard.
D. Narcís Oller.
D. Carles Pirozzini, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA
D.ª AUREA CLAVÉ DE FERRER

693744

Digitized by Google

EX-MANTENEDORS

CONSISTORI DE MDCCCLIX

Excm. Sr. D. Manel Milá y Fontanals. *President.*

Excm. Sr. D. Víctor Balaguer.
D. Joaqim Rubió y Ors.
† D. Joan Cortada.
D. Miquel Victoriá Amer.
» J. Lluís Pons y Gallarza.
» Antoni de Bofarull, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya María Mendoza de Vives.

CONSISTORI DE MDCCCLX

† Excm. Sr. D. Francisco Permanyer y Tuyet, *President.*

† D. Joaquim Roca y Cornet.
† » J. A. Llobet y Vall-llosera.
† » Vicens Joaquim Bastús.
† D. M. Flotats y Comabella.
» Joan Manyé y Flaquer.
» Adolf Blanch, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Elissea Lluch de Rubió.

CONSISTORI DE MDCCCLXI

† D. Lluís Gonzaga de Pons y de Fuster, *President.*

D. Joaquim Rubió y Ors.
† » Antoni Bergnes.
D. Lluís Cutchet.
† D. Pau Estorch y Siqués.
» Joseph Leopold Feu.
» Manel Lasarte, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Carme de Bofarull.

CONSISTORI DE MDCCCLXII

† D. Joan Illas y Vidal, *President.*

D. Marián Aguiló y Fuster.
† D. Joseph Coll y Vehí.
† » Miquel Anton Martí.
D. Manuel Angelon.
» Joseph Llausás.
Excm. Sr. D. Víctor Balaguer, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya María Josefa Massanés de Gonzalez.

Digitized by Google

CONSISTORI DE MDCCCLXIII

† D. Brauli Fox, *President.*

D. Terenci Thos y Codina.
Excm. Sr. D. Manel Milá y Fontanals.
Excm Sr. D. Víctor Balaguer.
D. Manel Anglasell.
† » Joseph Subirana.
» Eussebi Pascual, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Senyora esposa del Excel-lentissim Senyor Gobernador Civil

en representació de

S. A. la Sereníssima Sra. Duquesa de Montpensier.

CONSISTORI DE MDCCCLXIV

† D. Joan Cortada, *President.*

D. Celestí Berallat.
» Miquel Victoriá Amer.
» Antoni Camps y Fabrés.
D. Gregori Amado Larrosa.
† » Narcís Gay.
» Damás Calvet, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Victoria Pènyá d' Amer.

CONSISTORI DE MDCCCLXV

D. Antonio de Bofarull, *President,*

D. Adolf Blanch.
» Geroni Rossellló.
» Lluís Roca y Florejachs.
D. Francisco Muns.
» Damás Calvet.
» Víctor Gebhardt, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Elena Caballer de Roca.

CONSISTORI DE MDCCCLVI

D. Pau Valls, *President.*

D. Francisco Morera.
» Teodor Llorente.
» Víctor Gebhardt.
D. Silvino Thos y Codina.
» Eduart Vidal y Valenciano.
† » Robert Robert, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Manela Luna Nendez de Vigo.

Digitized by Google

CONSISTORI DE MDCCCLXVII

D. Marian Aguiló y Fuster, *President*,

D. Gayetá Vidal y Valenciano.
» F. Romaní y Puigdengolas.
» Joaquim Sitjar y Bulcegura.
† D. Robert Robert.
» Marian Fons.
» F. Maspons y Labrós, *Secri.*

REINA DE LA FESTA

Donya Dolors Llopart de Muns.

CONSISTORI DE MDCCCLXVIII

Excm. Sr. D. Víctor Balaguer, *President.*

D. Jascisto Labaila.
» Felip Bertran.
» Felip Jascinto Sala.
D. Frederich Soler.
» Francisco Maspons y Labrós.
» F. Miquel y Badía, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Carme Mercader.

CONSISTORI DE MDCCCLXIX

Adolf Blanch y Cortada, *President.*

† D. Eussebi Anglora.
D. Joseph María Arnau.
Mossen Jascinto Verdaguer.
D Joseph Roca y Roca.
» Francisco Miquel y Badía.
» Pere de Rosselló, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Mercé Estrada.

CONSISTORI DE MDCCCLXX

D. Joseph Lluís Pons y Gallarza, *President.*

† Mossen Salvador Mestres.
D. Ignasi Ramon Miró.
» Joseph Puiggari.
D. Joaquim Riera y Bertran.
» Pere de Rosselló.
» Joseph de Palau, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Francisca Nanot-Renart.

CONSISTORI DE MDCCCLXXI

† D. Estanislau Reynals y Rabassa, *President.*

D. Miquel Victoriá Amer.
» Joseph d' Argullol y Serra.
» Rafael Ferrer y Bigné.
† D. Xavier Llorens y Barba.
» Joseph de Palau y Huguet.
» Joan Montserrat, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Antonia Sacanella de Blanch.

Digitized by Google

CONSISTORI DE MDCCCLXXII

D. Joseph de Letamendi, *President.*

D. Manel Angelon.
» Félix María Falguera.
» Joan Montserrat y Archs.
D. Vicens W. Querol.
Mossen Ferran Sellarés.
D. Joseph Coloreu, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya María Hubert.

CONSISTORI DE MDCCCLXXIII

D. Geroni Roselló, *President.*

D. Marian Aguiló y Fuster.
» Lluís Roca y Florejachs.
D. Antoni Camps y Fabrés.
» Joseph Coroleu.

Excm. Sr. D. Albert de Quintana. Mossen Jaume Collell, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Excma. Senyora Donya Oriola de Quintana y Serra.

CONSISTORI DE MDCCCLXXIV

Excm. Sr. D. Albert de Quintana, *President.*

D. Marian Aguiló y Fuster.
» Antoni Camps y Fabrés.
† » Joseph Coll y Vehí.
D. F. Masferrer y Arquimbau.
» Pere Nanot-Renart.
» J. Sardá y Lloret, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Antonia Ubach y Gutierrez.

CONSISTORI DE MDCCCLXXV

D. Francesch Pelay Briz, *President.*

D. Adolf Blanch y Cortada.
» Celestí Barallat y Falguera.
» Joseph Balari y Jovany.
D. Antoni Aulestia y Pijoan.
» Joaquim Fontanals del Castillo.
» J. Roca y Roca, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donyá Rosa Pigrau.

CONSISTORI DE MDCCCLXXVI

D. Lluís Cutchet, *President.*

D. Antoni de Bofarull.
» Damás Calvet.
» Pere de Rosselló.
D. Enrich Claudi Girbal.
» Joseph Roca y Roca.
» J. Blanch y Piera, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Emilia Palau y Gonzalez de Quijano.

Digitized by Google

CONSISTORI DE MDCCCLXXVII

Excm. Sr. D. Antoni Ros d' Olano, *President.*

D. Gonzalo Serraclara.
† D. Vicens Boix.
» Francisco Miquel y Badía.
D. Andreu Balaguer y Merino.
» Joseph Blanch y Piera.
» J. Riera y Bertran, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Josefina Sabater d' Aldavert.

CONSISTORI DE MDCCCLXXVIII

D. Joseph Lluis Pons y Gallarza, *President.*

D. Adolf Blanch.
» Frederich Soler.
» Francesch Ubach y Vinyeta.
D. Joseph Coroleu.
» Joaquim Riera y Bertran.
» Angel Guimerá, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA.

Excm. Senyora Donya Carme Cendra de Domingo.

CONSISTORI DE MDCCCLXXIX.

D. Gonzalo Serraclara, *President.*

D. Damás Calvet.
» J. Narcís Roca.
» Angel Guimerá.
D. Manel de Lasarte.
» Joseph Pella y Forgas.
» Emili Vilanova, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Teresa Gasset.

CONSISTORI DE MDCCCLXXX

D. Teodor Llorente, *President.*

D. Ramon de Siscar.
» Joan Sardá.
» Emili Vilanova.
D. Conrat Roure.
» Alvar Verdaguer.
» Francesch Matheu, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Donya Clotilde Paris.

CONSISTORI DE MDCCCLXXXI

D. Jascinto Verdaguer, Pbre , *President.*

D. Ramon Picó y Campamar.
» Francesch Matheu.
» Jasçinto Laporta.
D. Lluís Domenech.
» Jascinto Torres y Reyetó.
» Narcís Oller, *Secretari.*

REINA DE LA FESTA

Iltre. Sra. D.ª Dolors Caballero de Mercader,
Comtesa de Bell-lloch.

Digitized by Google

MESTRES EN GAY SABER

Excm. Sr. D. Víctor Balaguer, *proclamat en 20 de Juny de 1861.*
D. Geroni Roselló, *proclamat en 4 de Maig de 1862.*
» Joaquim Rubio y Ors, *proclamat en 3 de Maig de 1863.*
» Marian Aguiló y Fuster, *proclamat en 6 de Maig de 1866.*
» Joseph Lluís Pons y Gallarza, *proclamat en 5 de Maig de 1867.*
» Adolf Blanch y Cortada, *proclamat en 3 de Maig de 1868.*
» Francesch Pelay Briz, *proclamat en 2 de Maig de 1869.*
» Jaume Collell y Bancells, *proclamat en 7 de Maig de 1871.*
» Thomás Forteza, *proclamat en 5 de Maig de 1873.*
» Francesch Ubach y Vinyeta, *proclamat en 3 de Maig de 1874.*
» Frederich Soler y Ubert, *proclamat en 2 de Maig de 1875.*
» Angel Guimerá, *proclamat en 6 de Maig de 1877.*
» Damás Calvet, *proclamat en 5 de Maig de 1878.*
» Jascinto Verdaguer, *proclamat en 2 de Maig de 1880.*

AUTORS

QU' HAN OBTINGUT PREMIS ORDINARIS

D.ª Isabel de Villamartin	2
» Dolors Moncerdá de Maciá	1
D. Marian Aguiló y Fuster	4
» Thomás Aguiló	1
» Miquel Victoriá Amer	1
Excm. Sr. D. Víctor Balaguer	1
D. Adolf Blanch y Cortada	3
» Francesch Pelay y Briz	4
» Damás Calvet	3
» Antoni Camps y Fabrés	1
» Emili Coca	1
» Jaume Collell	3
» Marian Fonts	1
» Thomás Forteza	3
» Joseph Franquesa y Gomis	2
» Martí Genís y Aguilar	1
» Angel Guimerá	4
» Joseph Martí Folguera	1
» Artur Masriera y Colomer	1
» Anicet de Pagés de Puig	1
» Ramon Picó y Campamar	1
» Joseph Lluis Pons y Gallarza	3
Excm. Sr. D. Albert de Quintana	1
D. Isidro Reventós	1
» Joaquim Riera y Bertran	1

Digitized by Google

» Lluis Roca y Florejachs. 1
» Geroni Rosselló.. 3
» Joaquim Rubió y Ors. 3
» Federich Soler. 4
» Silvino Thos y Codina.. 1
» Terenci Thos y Codina.. 1
» Jascinto Torres y Reyetó. 1
» Francesch Ubach y Vinyeta. 3
» Jascinto Verdaguer. 3

AUTORS

QU' HAN OBTINGUT PREMIS EXTRAORDINARIS

D.ª María de Bell-lloch.. 1
» Josefa Massanés de Gonzalez.. 1
» Victoria Penya d' Amer. 1
D. Antoni Auléstia y Pijoan. 1
Excm. Sr. D. Víctor Balaguer.. 2
† D. Joaquim M. Bartrina.. 1
D. Pau Bertran y Bros. 1
» Adolf Blanch y Cortada 1
» Antoni de Bofarull. 3
» Antoni Camps y Fabrés. 1
Lo Cansoner de Miramar. 1
D. Antoni Careta.. 1
» Jaume Collell.. 1
Srs. Coroleu y Pella 1
† D. Salvador Estrada. 1
» Joan B. Ferrer. 1
» Thomás Forteza.. 2
» Víctor Gebhart. 1
» Martí Genís y Aguilar. 1
» Víctor Lieutaud. 1
» Joseph Martí y Folguera. 8
» Francesch Matheu y Fornells. 1
» Apeles Mestres.. 1
Excm. Sr. D. Manel Milá y Fontanals 1
D. Antoni Molins y Sirera.. 1
» Matheu Obrador Bennassar. 1
» Narcís Oller. 2
» Anicet de Pagés de Puig. 2
» Joseph de Palau y Huguet. 1
» Pere d' Ancántara Penya. 1
» Ramon Picó y Campamar.. 1
» Joseph Lluis Pons y Gallarza. 1

Digitized by Google

Excm. Sr. D. Albert de Quintana	1
D. Isidro Reventós	3
» Joaquim Riera y Bertran	2
» Lluís Roca y Florejachs	2
» Geroni Roselló	1
» Joaquim Rubió y Ors	4
» Salvador Sanpere y Miquel	2
» Federich Soler	3
» Joan Montserrat y Archs	1
» Lluís B. Nadal	1
» Terenci Thos y Codina	1
» Jascinto Torres y Reyetó	1
» Francesch Ubach y Vinyeta	7
» Jascinto Verdaguer	3
» Eduart Vidal y Valenciano	1
» Gayetá Vidal y Valenciano	2
» Vilanova Emili	1
» Joseph Yxart	1

AUTORS

AUTORS QUE HAN OBTINGUT ACCÉSSIT

D.ª María de Bell-lloch	1
» Dolors Moncerdá	2
» Victoria Penya d' Amer	3
Mme. Rosa Anaïs de Roumanille	1
D Thomás Aguiló	1
» Miquel Victoriá Amer	1
» Joseph d' Argullol y Serra	1
» Antoni Auléstia y Pijoan	1
Excm. Sr. D. Víctor Balaguer	3
D. Ramon E. Bassegoda y Amigó	2
» Adolf Blanch y Cortada	2
» Antoni de Bofarull	8
» Francesch Pelay Briz	3
» Damás Calvet	5
» Antoni Camps y Fabrés	8
C. de M.	1
Lo Cançoner de Vilatort	1
D. Emili Coca y Collado	7
» Jaume Collell y Bancells	1
» Joseph Coroleu é Inglada	1
» Miquel Costa y Llobera	1
†» Salvador Estrada	1

Digitized by Google

Un Fadrí de Montaña. 1
D. Bartomeu Ferrá y Perelló. 2
» Marian Fonts. 3
†» Guillem Forteza. 1
» THOMÁS FORTEZA. 2
» Joseph Franquesa y Gomis. 4
» Artur Gallard. 2
» Martí Genís y Aguilar. 1
» Salvador Genís. 1
» ANGEL GUIMERÁ. 1
Jordi. 3
D. Manel de Lasarte. 1
» Teodor Llorente. 1
» Joseph Martí y Folguera. 14
» Artur Masriera y Colomer.. 4
» Francesch Matheu y Fornells. 4
» Gabriel Maura.. 1
» Antoni Molins y Sirera.. 1
» Joan Monné. 1
Armengol de Montsech. 1
D. Joan Montserrat y Archs. 2
» Francisco Muns. 1
» Pere Nanot-Renart. 1
» Lluís B. Nadal.. 1
» Joan Nabot y Casas. 1
» Matheu Obrador y Bennassar. 2
» Anicet de Pagés de Puig. 7
» Pere d' Alcántara Penya y Nicolau. 4
Pere Pi y Parera. 1
» Ramon Picó y Campamar.. 6
†» Felip Pirozzini y Martí.. 3
» Félix Pizcueta.. 2
» Joan Planas y Feliu. 2
» *Cárles Pons de Ginebreda*.. 1
» JOSEPH LLUIS PONS Y GALLARZA.. 2
Excm. Sr. D. Albert de Quintana. 2
D. Federich Rahola. 1
» Isidro Reventós y Amiguet. 3
» Joaquim Riera y Bertran. 7
» Lluís Roca y Florejachs. 4
» Joseph Roca y Roca.. 2
» JOAQUIM RUBIÓ Y ORS. 1
» FREDERICH SOLER.. 4
E. T. de M. 2
D. Joseph Tarojí y Cortés. 2

Digitized by Google

» Terenci Thos y Codina. 4
» Jascinto Torres y Reyetó. 1
» FRANCESCH UBACH Y VINYETA. 11
» Pere Antoni Ventalló. 2
» JASCINTO VERDAGUER. 4
» Joseph Verdú. 1
» Gayetá Vidal y Valenciano. 1
» *Pere Ramon Vidal*. 2
» Miquel Zavaleta. 1
Anónims. 8

ADJUNTS HONORARIS.

Excm. Ajuntament de Barcelona.
Excma. Diputació provincial de Barcelona.
Excma. Diputació provincial de Gerona.
Excma. Diputació provincial de Tarragona.
Excma. Diputació provincial de Lleyda.
Excma. Diputació provincial de las Balears.
Excma. Diputació provincial d' Alacant.
M. I. Sr. Rector d' esta Universitat.
M. I. Sr. President de la Academia de la llengua catalana.
M. I. Sr. President de l' Academia de Bonas Lletras.
LOS MESTRES EN GAY SABER.

ADJUNTS PROTECTORS

Sr. Comte de Bell-lloch.
» Marqués de Castellbell.
D. Ignasi Fontrodona.
» Eussebi Güell.
» Francisco Gumá.
» Claudi Lopez.
» Francisco Mandri Dezo.
» Geroni Martorell.
» Joseph Martorell.
» Ferran de Miró d' Ortaffá.
» Fernando Puig.
» Robert Robert.
» Carles Salvador.
» Marian de Sans.
» Joseph M.ª Serra.

ADJUNTS NUMERARIS

Abella y Cirera Pere.
Adroer Esteve.
Agelet y Vidal Víctor
Aguilar Francisco de P.
Aguiló Plácit.
Agulló Ferran.
Alayo Pere.
Alesán Joseph.
Aldavert Pere.
Aleu Anton de Padua.
Alemany Joseph.

Digitized by Google

Alier Bonaventura.
Alier y Sala Lluis.
Almirall y Vidal Joseph.
Almirall Joan.
Almirall Valentí.
Alumar Evaristo.
Amat Gervasi.
Amell Manel.
Amigó y de Cabo Pere.
Angelon Manel.
Arabía y Solanas Ramon.
Argullol Joseph de
Arús y Arderiu Rosendo.
Armet y Ricart Salvador.
Arnet y Viver Roman.
Auléstia y Pijoan Antoni.
Bagunyá Jaume.
Balaguer y Merino Andreu.
Balaguer y Torner Andreu.
Balari y Jovany Joseph.
Barallat Celestí.
Bardera Ramon.
Batlló y Batlló Enrich.
Batlló y Batlló Frederich
Batlle Llorens.
Bertran Felip.
Bertran y Rubio Eduart.
Bonay Alfonso.
Bonay Frederich.
Bofill Artur.
Bofill Eugeni.
Bordas Frederich
Bosch Joseph.
Bosch y Puig Ivo.
Bosch y Marcé Emili.
Boter Francesch de.
Bulbena Artur.
Bulbena Pere.
Bulbena y Tusell-Anton.
Blanch Joseph.
Brossa y Reixach Jaume.
Brossa Miquel.
Brunet y Bellet Joseph.
Caballé Joan.
Cadafalch Joaquim.
Cadena Jaume.
Cuadrada y Vila Francisco.
Capmany y Sandiumenge Narcís.
Campderrós Joseph.
Camprodon y Rovira Joan.
Camprubí y Mallol Francesh.
Camin Alvar M. de.
Canyellas y Rodon Joseph.
Canal Joseph.
Canals Emili.
Canals y de Raures Eduart de.
Capella Bonaventura.
Capella Timoteu.
Capdevila Millan de la Cogulla.
Careta Antoni.
Casademunt Adriá.
Casaramona Joan.
Casades Joaquim.
Cascante Joseph.
Casanyas y Prats Joseph.
Ceballos Ignasi de.
Colom y Coll Francisco.
Coll Lluis.
Comabella Joaquim.
Company y Fages Pere.
Cortada Gonzalo.
Cuadras y Feliu Manel.
Cumella Joaquim.
Cusachs Andreu.
Cutchet Lluis.
Cuxart Francisco.
Cristies Magí.
Danés Joseph.
Daurella y Rull Joseph.
Delás Fernando de.
Delgado Prósper.
Delmás y Netto Carles.
Doménech Lluis.
Doménech Enrich.
Domingo Francisco A.
Dominguez Joseph.
Dominguez Joan.
Doria Francisco.
Doria y Casas Pere.
Escubós Albert.

Digitized by Google

Escudé Anton.
Espinach Anicet.
Estalella Antoni, Pbre.
Estasen Eugeni.
Falguera Félix M.
Farnés Sebastiá.
Farnés y Flaquer Joan.
Fasant Francisco.
Felip y Sunyé Joseph.
Felip y Dotras Gaspar.
Ferrando Rovira Ignasi.
Fernandez de Soto Angel.
Ferrer y Vidal Joseph.
Ferrer Francesh.
Fiter é Inglés Joseph.
Flaquer Joseph.
Font Joan.
Font y Sanmartí Armengol.
Font Víctor.
Font Joaquim.
Fontanals Joseph.
Formiguera Emili.
Forns Francisco de P.
Galí Miquel.
Gallard Artur.
García Carles.
Garriga y Miquel Francisco.
Garriga Joseph.
Gasset Joseph.
Gaza Alfredo.
Gibert y Riera Eduart.
Gibert Salvador.
Girona Ignasi.
Gispert Manel.
Góngora Lluis.
Grases Bonaventura.
Grau Bonaventura.
Granell Pere.
Grenzner Manel.
Giralt Manel.
Guardiola y Soler Antoni.
Imbert Eduart.
Jordá Frederich.
Lapeira Enrich.
Larratea Catalan Manel.
Llagostera Francisco.
Llampallas Antoni.
Llavallol Teodor.
Llach Joan.
Lleó Modest.
Lleonart y Llunell Joan.
Lligé Joan.
Llorens y Riu Joseph.
Maciá y Pujol Eussebi.
Maluquer y Viladot Joan.
Mandado Rupert.
Mariezcurrena Heribert.
Maristany Francisco de P.
Marqués Ramon.
Marsillach Joaquim.
Martí y Sagristá Miquel.
Martí y Gelabert Pere.
Martorell Bernardino.
Massó Antoni.
Massó Félix de G.
Matas y Burgués Francisco.
Matas y Burgués Miquel.
Maspons Mariano.
Maspons y Labrós Francisco.
Masriera y Colomer Artur.
Masriera Frederich.
Masriera Joseph.
Masriera Enrich.
Matheu y Fornells Francesch.
Matheu y Fornells Joaquim.
Malagrida Alfons.
Mimó y Caba Claudi.
Miquel y Badía Francisco.
Miquelerena Ramon de.
Miravent Joseph.
Mitjans Vilajeliu Juli.
Monnany y Lopez Ramon.
Montserrat Joan.
Morull Joseph.
Morgades y Gili Joseph, Pbre.
Mundi Jaume.
Mundó Joan.
Mústich Ramon.
Navarro Enrich.
Novas Rosendo.

Digitized by Google

Nuri Ramon.
Oliveras Anton.
Oller y Moragas Narcís.
Orriols Joan B.
Parés Ignasi.
París Manel.
Pascual y Casas Eussebi.
Pascual y Costa Joan.
Pascual y Nin Joan.
Pau Francisco Manel.
Perez Ramon.
Pecero Manel M.
Pedrals Artur.
Pella y Forgas Joseph.
Permanyer Joan.
Perpinyá y Pujol Joan.
Perpinyá y Pujol Fernando.
Pers y Ramona Magí.
Pigrau Cárles.
Pirozzini Cárles.
Planas Francisco.
Planella Macari.
Ponsetí Roch.
Pons y Massaveu Joan.
Pons Marés Pere.
Porcar y Tió Manel.
Porta Oscar.
Prió Agustí.
Puig y Esteve Francisco. Pbre.
Puig y Savall Lluis.
Puig Erasme.
Puiguriguer Jaume.
Pujol Francisco.
Quintana Albert de.
Quintana Tuset Sixt.
Rech Cárles.
Reventós Joseph.
Reventós Ramon.
Regordosa Jaume.
Ribas Gonzalo.
Ribas y Fargas Joseph.
Riba y Lledó Francisco.
Ribot y Climent Francisco.
Ribot y Serra Manel.
Ribalta Miquel.
Ricart Giralt Joseph.
Ricart Felip.
Ricart Ramon.
Riera y Bertran Joaquim.
Riera y Penosa Jaume.
Rius de Llosellas Leopold.
Rius y Taulet Francisco de P.
Rius Antoni.
Roca y Florejachs Lluis.
Roca y Roca Joseph.
Ros de Olano Antoni.
Ros Teodor.
Rogent Elías.
Ronquillo Francisco de P.
Rosselló Pere de.
Roure Conrat.
Sala y Martí Joaquim.
Saladrigas Rafel.
Salvador Santiago.
Sandiumenge Magí.
Sagrera Conrat.
Sagrera Joseph.
Sanchez y Merli Lluis.
Santaló Pere.
Santamaría Alfredo.
Santamaría Pere.
Sardá y Lloret Joan.
Sabater Joseph M.ª
Sampons Joseph.
Serra Ramon Andreu.
Serra y Torruella Pere.
Serra Joseph O.
Serraclara Gonzalo.
Serrahima Maurici.
Serrallés Pere.
Sert Domingo.
Siscar Ramon de.
Solá y Guixa Trinitat.
Sostres Joaquim.
Sunyol Esteve.
Sunyol Ramon.
Sturzenegger Jaume.
Sutorras Inglada Domingo.
Taulet Baltasar.
Thomás y Bigas Joseph.

Digitized by Google

Tintorer Joaquim M.
Tintorer Rafel.
Tintoré Francisco María.
Tobella Francisco X.
Tolrá Joseph.
Torrabadella Manel.
Torrents y Monner Antoni.
Torrents y Torres Antoni.
Torres César August.
Torres y Torrents Manel.
Torres y Reyetó Jascinto.
Torent Ramon.
Traval Angel.
Trilla Agustí.
Tusquets Joan.
Tuyet Simeon.
Ubach y Vinyeta Jaume.
Urgellés de Tovar Agustí.
Valentí Joaquim.
Valls Pau.
Valls y Vicens Joseph M.
Valls Agustí.
Valls y Vicens Agustí.
Valls y Rius Antoni.
Vallés y Ribot Joseph M.
Vehils Antoni.
Vehils Joaquim.
Ventosa Andreu.
Ventayol y Rius Joseph.
Verdaguer Alvar.
Vergés y Vilumara Ramon.
Vergés Pere Nolasco.
Vidal Enrich Xavier.
Vidal Juliá.
Vidal y Valenciano Eduart.
Vila Conrat.
Vilanova Emili.
Vilallonga Salvador.
Vilalta Joseph.
Vila y Lletjós Francisco.
Vilá y Vilaplana Andreu.
Viader Lluis.
Vilaseca Joseph.
Vilumara Eussebi.
Vives Pere Nolasco.
Viza y Martí Joan.
Vilar Santiago.
Xiqués Ramon M.
Xiró y Jordá Cárles.

ADJUNTS FORANS

Gerona.

D. Joan Baptista Ferrer.

La Garriga.

D. Salvador Busquets.
» Joseph de Roselló.

Sarreal.

D. Jaume Ramon Vidales.

Palma de Mallorca.

D. Joseph Lluis Aguiló.
» Francesch Forteza.
» Lluis Fuster.
» Gabriel Maura.

San Celoni.

D. Miquel Draper.

Digitized by Google

Digitized by Google

ACTA DE LA FESTA

En la ciutat de Barcelona, á la una de la tarde del dia set, primer diumenge de Maig del any mil vuyt cents vuytanta dos, s' es celebrada en la gran sala de la Llotja la solemne festa dels Jochs Florals qu' es la vintiquatrena que 's verifica d' ensá de llur restauració.

Lo Consistori, acompanyat de las primeras autoritats y comissions oficials, ha passat á ocupar los sitials del estrado, destinat al Respectable Cos d' Adjunts, ja ocupat per aquest, com ho estava de numerosa y escullida concurrencia lo restant de la sala, y oberta la sessió per l' Excm. Sr. Alcalde primer, ha passat á llegir son discurs (I) lo Sr. President del Consistori.

Acabat lo discurs ha dat lectura de sa Memoria (II) l' infrascrit Secretari, procedint inmediatament á descloure 'ls plechs que contenían los noms dels autors premiats,

De La Musa popular, (III) poesia premiada ab la *flor natural*, ha resultat esserne autor D. Joaquim Riera y Bertran qui, acompanyat de dos Srs. Mantenedors, ha fet present de la flor á la Sra. D.ª Aurea Clavé de Ferrer, filla del inolvidable músich-poeta D. Joseph Anselm Clavé la qual ha passat á ocupar lo sitial d' honor y ha sigut proclamada Reyna de la festa en mitj dels aplaudiments del concurs y 'ls acorts de la música municipal.

Acte seguit ha passat á donar lectura de la poesia premiada son autor.

Digitized by Google

De las composicions L' ARBRE DE MAIG (IV) y MA VALL, (V) distingidas cada una ab un accéssit al prémi anterior, n' han resultat autors, respectivament D. Artur Masriera y D. Emili Coca, havent donat lectura de la primera D. Manel Ribot y Serra y de la segona don Artur Gallart.

De la poesia OTGER (VI) premiada ab la englantina ha resultat esserne autora la distingida poetisa D.ª Dolors Moncerdá de Maciá, donantne lectura D. Joseph Blanch y Piera. L' únich accéssit concedit á aquest premi l'ha obtingut D. Ramon Bassegoda y Amigó, ab sa composició histórica LA PRESA DE SANTA CLARA (VII).

Lo primer accéssit á la Viola d' or l' ha guanyat D. Joseph Franquesa y Gomis ab sa poesia LO VOL DE L' ÁGUILA (VIII). Lo segon accéssit ha resultat esser de D.ª Dolors Moncerdá de Maciá, que l' ha guanyat ab la poesia LLAGRIMES (IX).

La poesia histórica Lo LLEÓ DE QUERALT, (X) qu' ha resulat esser de D. Francesch Ubach y Vinyeta, ha guanyat lo Clavell d'or, oferta del Exm. Ajuntament de Reus.

Del premi ofert per la Redacció de *La Renaixensa* n' ha resultat guanyador D. Emili Vilanova per son traball en prosa LOS PETITS SAYONS (XI).

Després de feta la distribució de premis als autors sobredits, l' infrascrit secretari ha procedit á la cremació dels plechs que contenian los noms dels autors de las composicions no premiadas: llegint, tot seguit, lo mantenedor D. Joseph Feliu y Codina, son discurs de gracias (XII).

L' Exm. Sr. Alcalde primer ha declarat termenat l' acte á las quatre de la tarde.

C. PIROZZINI MARTÍ.

Digitized by Google

Núm. 1.—DISCURS DEL SR. PRESIDENT DEL CONSISTORI,
D. Frederich Soler.

Núm. 2.—MEMORIA DEL SR. SECRETARI DEL CONSISTORI,
D. Cárles Pirozzini.

Digitized by Google

Digitized by Google

SENYOR EXCEL-LENTÍSSIM

SENYORS:

Tal diada com avuy cumpleixen vint y quatre anys d' aquell, gloriós pera Catalunya, en que 's restauraren los Jochs Florals de nostra estimada llengua. Celebrém, donchs, avuy l' aniversari d' una gran victoria.

D' una victoria que may pot fallir, d' un triomf.lógich é inevitable que tots quants combateren per allunyarlo, no feren mès que congriar mès causas, mès elements, mès passions, mès amors y mès ódis pera que siguès mès gran y esplendorós al arribar lo dia. Aixís qui apilotés penyas y mès penyas damunt lo cráter d' un volcá, no lograría sinó que fòs mès formidable lo terratrémol del esclat ab que trontollaría 'l mon al ser lo punt arribat de llansar la lava.

La naturalesa humana, tal volta perque en los cors que senten y estiman, hi há fornals encesas com las montanyas del Etna, tè molt de pareguda á n' aquets inferns intermitents que Dèu va posar á la terra. ¿Voléu que l' home desitji? privéulo. ¿Voléu que la pessa d' artillería esclati quan l' artiller apliqui la metxa? Tapéuli la gola.

Digitized by Google

Veus aqui perque los catalans privats de parlar catalá volguerem parlarhi.

Y dich privats, no perque materialment no poguessem dir ni una paraula en la nostra hermosa llengua, sino perque treta de la part oficial, llansada de las escolas, rebutjada néciament per la cultura del bon tó que li semblava mès ensenyorida la imposada, se la havía condemnada á una mort civil, y com passa ab lo reu acusat d' un crim afrentós, havían arribat á negarla sos mateixos fills y sa propia familia.

L' oda á la patria de D. Bonaventura Carles Aribau fòu lo crit que despertá de son marasme á n' als homes de cor de nostra estimada terra. Tants anys d' afronta y d' injurias, tants anys de covar en lo pit las ofensas fetas á l' que fou llengua de reys y de sabis, havían omplert de combustible la tapada mina, y aquella espurna potenta calá l' incendi d' amor á nostras tradicions y passat magnífich, arribant ab la resplandor de la gegant foguera fins als recons mès ignots de nostra estimada patria.

Y ja fòu fet lo be. Desd' aquell jorn de gloria, los catalans comensarem á recordarnos de que corría per nostras venas sanch d' aquells héroes qu' enjoyan nostra historia, sentirem bullir en lo cervell inspiració anhelosa d' espressar los afectes del cor ab los accents que ressonaren senyors de mar y terra, y la llengua recobrá sa senyorial franquesa, sa esplendidés magnífica, sa sobrietat hermosa, y la brevetat séria y varonil, que de totas las altras la distingeix, y com á prenda de més valor la caracterisa. Aixís la palmera lligada pe 'l jardiner en los plantats de Valencia la mora, desprès d' haver passat tants mesos com un xiprer migrat dins del cordam que la comprimeix, s' obra ufanosa com bano babilónich, y dòna palmas d' una grogor prou pura pera simbolisar las que rebèren á Jesús al entrar en la ciutat deicida.

¡Palmera del paradís! De tant poch temps plantada en la nostra terra, ja la veyam cimbrejantse com los plomalls del elms del antichs héroes nostres en mitj del fragor de

Digitized by Google

las batallas; ja tenía escrit en cada una de sas palmas un mot que 'ns enaltía. La gloria de la guerra, la gloria del amor, la gloria literaria, tòtas las glorias juntas se llegían en son fullam, y quan escayenta y gallarda la removía 'l vent, las arpas eólicas penjadas en los caps de brot de sas palmas, com si tinguessen cordas de llum sonorosas subjectadas á una caixa armónica de cristall primíssim, ressonavan argentinas y misteriosas, cantadoras de nostre gloriós passat magnífich, y missatgeras proféticas del cel de ditxa que en lo esdevenidor lluhía.

Mes, ay! que aqueixa volta inmensa que tè enteixinat d' estels y sospesas ab cadenas invisibles las llántias eternals del sol y 'ls astres, no es més que 'l trespol damunt d' hont ressonan las petjadas dels arcángels. Lo sostre es, dessota d' hont, en sos abims, se retors rabiosa dins sòn lligam de serpents, la superbia satánica. Sa traydoría, quant més nos embadalim en la lluentor cristallina de sa blavor eterna, nos sopta impensadament ennuvolantlo, mòlts cops; nos tapa sa bellesa infinita ab lo barroquisme monstruós dels núvols prenyats de llamps y de pedra, y quantas vegadas després d' un dia seré, las cataratas del cel y 'l foch eléctrich, han fet lo desconsol dels habitants de la terra.

Tal es l' esglay, que, congelantme la sanch al cor, tinch por que havem de sentir per l' arbre de nostras glorias. Palmera, com he dit que 'l veyam, balansejava ja una corona de llor en cada una de sas palmas, penjava ja un' arpa sospesa de la última fulla de cada una d' ellas, tremolejant y escayenta com l' arracada de la hurí circasiana, y avuy lo veig saule solitari crescut al marge riberench d' un riu de llágrimas; lo vent bruns, agita sòn fullam com cabellera de mare fòlla que corre darrera 'l puma que li ha robat lo fill de sas entranyas; se sent fator de tempestat, los aucells van arran de terra, sembla que si hom alsés lo bras tocaría frets y ab la duresa del plom los núvols que van baixant per aplanarnos, y 'l saule agitat per la bravesa hórrida del vent que udola va de l' una

Digitized by Google

part á l'altra com péndul ficsat á la inversa dels que en lo senyalador del temps marcan la vida; sas brancas s' enfonzan á dins del riu y tòrnan á alsarse regalimosas; las arpas cólicas també pel riu mulladas, llansan ab viu dolor los clams del náufrech y desprenen de son cordam, com enfilays de perlas, llágrimas robadas al riu, que al riu las tornan com si per sos llagrimalls plorés la patria, y 'l plor donés al riu, perque ell portantlo al mar que va á las costas, á totas fès saber lo plany, l' angoixa, la sort, la trista sort de la desventurada patria mèva.

Vint anys feya que tal dia com avuy nos acoblavam aquí ó en altre lloch que, com aquest portès al cap recorts de la pátria y al cor sentiments del amor. A mí 'm semblava sempre la llar de la casa payral; la imaginació se m' abstreya y veya l' acampanat engolidor del fum, l' ascó al davant, com soli de la patriarcal familia catalana, y en ell sentats los jayos, la mestressa, l' heréu marit d' ella y los fillets darrers entre 'ls quals los rabadans y pastors complementavan lo quadro de ditxa y tradicionals costums, que tant típica ha fet sempre la genialitat de la nostra terra.

La senzillesa y la forsa estavan allí representadas. Contra 'l poder invisible del cel la creu de palma, y la branca de llorer benehit lo diumenge dels rams, que guardan de trons y pedregadas, segons creuhen los pagesos; contra 'ls llops del bosch los mastins ab collars de claus; contra l' estranger invasor lo trabuch atapahit fins á la gola, sinó de balins, de ferros cantelluts com aquells que en lo Bruch van atravessar las imperials corassas.

Y tot era pau y amor. La rondalla ó la inocenta passada del Rosari entretenían aquellas dòlsas vetlladas, quan de sopte desencadenat lo vent, s' ha filtrat per las esquerdas de la clivellada porta, ha arribat á los tions de la llar, la ha remoguda com hidra de cent caps rogenca, y sas flamaradas, redressantse, retorcentse, escriuhen mots terribles marcan signes cabalístichs y envoltan de negre fum l' ascò sagrat dels avis, mentre en lo foch qu' udola y espur-

Digitized by Google

neja, semblan sentirse ramors, crits, dringar d' armas, y ressó pahoròs de no llunyana y fratricida guerra.

Visió espantosa per cert. Vulga la sort de tots que no mès visió siga y que la campana de la catedral quan cridi als fidels al temple, may, jamay nos puga semblar que tè la mateixa veu que tenía la Honorata. Fassi Dèu que las ombras que giravoltan com perseguintse, cada cop que una ratxada de vent estiòna 'ls tronchs de roure de la llar y remou las flamas, no semblin las de batallons y exércits y canóns y carros d' artilllería que vènen en só de guerra sinó las de las collas dels segadors y gent de treball de la nostra pátria, que al ressó dels telers y la dolsayna, vènen pera rublir de blat candeal los nostres porxos, de telas de bon dril las nostras firas, y de velluts preuats las ricas cambras, teixit ab la mateixa seda de que 's fa 'l damás vermell, enterch riquíssim, de que voldríam sempre que fòs la bandera de nostra pátria.

¿Y perqué no ha de ser?

L' afany d' ilusos, l' esprit d' obcecats que perque nos sènten clamar per nostres drets han cregut qu' eram enemichs de la pátria comuna ¿bastará pera llansar contra 'ls fills de la nostra terra l' acusació de que volém reverdir aquells ódis que en antich temps varen regalimar de sanch la nostra Catalunya?

¡No ho vulga Dèu! La pátria del home no s' ha de reduhir á sa ciutat, ni á sa provincia, ni á sòn realme. L' esperit generòs tè de véure en tot l' univers la pátria sèva y allá hont arriba ab lo foch que cóva en las entranyas de la locomotora, ab lo fluit eléctrich que tè lo fil d' arám per guía, y ab las alas del pensament que salva espays y monts y cels traspassa, allá tè las fitas de son inmens terme; fitas que ni en lo márbre de la tomba tè de véure encara, ja que fins en ella marcá la escarpra del sublim escultor mòts que 'ns diuhen que encar hi há un mès allá, etern, insondable, é indefinible com la eternitat creadora que 'ns regeix, que tè segles per segons, y per minuts, centurias de milions de segles.

Digitized by Google

Més no obstant y aixó á la fi tè sòn centre. Aquesta circunferencia inmensa de la qual encara ningú, ni en temps ní en espay, ni en cantitat, ni en calitat n' ha trobat la última ratlla, té 'l punt central ahont lo gran arquitecte va clavar la punxa del gegantí compás ab que va descríurela, en lo cor de cada home que en la terra habita, y d' aquest centre parteix tot.

Al cor aflueix la sanch que recorra tota la nostra economía y del cor surt altra volta pera derramarse potenta y vivificadora fins á tots los extrems del nostre sèr donantnos vida. ¿Qué d' estrany tè donchs que cada home veja en sí lo centre de la inmensitat que 'l volta, y d' ell parteixi pera sentir l' amor ab mès viva forsa, quant mès aprop del sèu cor tinga lo ser que dega inspirarli?

De la costum, naix l' afecte; viarany del cor camina tot quant al entorn nostre 'ns afalaga, y aixís l' home per órdre general tè per principal afecte lo de la sèva mare, per la lógica ineludible de que ha surtit de las entranyas d' ella.

A aquest amor, segueix per ordre correlatiu de familia, lo dels germans, desprès lo dels sèus parents y afins, desprès lo dels sèus amichs y, ja aquí lo sentiment, debilitantse, va extenentse á los de nostra ciutat, á los de nostra provincia, y per fí á los de la naciò, ahont la nostra provincia radica, ab preferencia á las de los demès habitants que restan en la terra.

Tal, y no cap més altra, es la naturalesa íntrinseca de la passió que s' anomena amor. Com forsa generatrís en ella tot deu fundarse, que d' ella tot vè y en ella tot para. ¿Veyéu donchs, ja que la lley dels afectes així ho ordena, y per aquestas gradacions, aumentant ó disminuint, va fent sa vía, si no es natural que tots los que sòm catalans siguém catalanistas? Lo catalanisme en los fills de Catalunya es un efecte tan lógich com lo castellanisme en los fills de Castella y l' amor á la localitat ahont nasqueren en tots los sèrs que tènen com á essencias mès nobles de la sèva vida la inteligencia y lo cor. Jo de mí puch dir que

Digitized by Google

lluny de cautivarme los que tènen descentrat l' amor, lluny de sèrme simpátichs, me sòn rapulsius; may he pogut véurer al pare qu' empobreix los sèus propis fills per afavorir als dels altres; jo crech sí qu' ha d' afavorirlos, peró desprès d' haver fet per los sèus quant possible li hagi estat pera donarlos la ditxa.

No vulláu may res ilógich; qui no estima mòlt als sèus, estima poch als altres; qui vos sembli que estima massa als agens, no estima ni als agens ni als propis. Tant crech que á nosaltres no se 'ns ha d' exigir que estimém mès als altres que á nosaltres mateixos, que jo no ho exijiría de ningú respecte á mi, y vos jur que tant me repugnaría lo catalá que, per amor ecsessíu á Castella reneguès de Catalunya que es la sèva pátria, com lo castellá que per amor ecsessiu á Catalunya reneguès de Castella que es la pátria sèva.

Per la lley d' aquest amor á la terra tant ben sentit en l' ánima dels catalans de tot temps, se regeixen sense cap mena de dubte los habitants de las altras provincias d' Espanya, comensant per Castella mateixa, y ab la ma al cor poden dirnos totas qué farían ellas, si encara que errantse, peró errantse de bona fé, haguessen cregut que se 'ls havía ofés, en sos interessos, la dignitat de la terra. No obstan, volém olvidarho.

¿Quí com nosaltres hi há per olvidar afrentas y enterrar ódis? Va venir Felip V, va esquinsar nostres furs y llibertats sagradas, va arrasar lo barri de la Ribera, hi va alsar damunt una ciutadela formidable, á la qual Montjuich va pagar tribut de rocas, y quan desprès d' anys, qu' aixís cambía la sort d' imperis y realmes, havem pogut enderrocar aquella montanya de pedra, res havem deixat de lo recort de tant oprobi. Podíam haverhi posat sisquera una lápida que recordés als vinents aquells agravis; podíam haver deixat en peu aquella histórica torre com monument eternal conmemorable de l' amargor d' aquells dolors inmensos, y no obstant res d' aixó ha fet Catalunya: ha olvidat ofensas, ha apagat rancunias, y la forta-

Digitized by Google

lesa que va aixecar lo vencedor junt ab la granítica torre ahont van plorar tants mártirs, está esborrada sòta una catifa de flors que l' ayre encensa y 'ls papallons volant ab amor bèsan.

Los catalans olvidém y estimém. Los catalans estimém á totas las provincias d' Espanya ab l' amor que ja havem probat cent vegadas, y es una calumnia l' estigma d' egoistas ab que se 'ns vol sagellar lo rostre. ¿Havem lluytat alguna volta per Catalunya que no ho fèssem per Espanya?

Las penyas del Bruch, las pedras de Girona, los camps de Bailen, los murs de Tarragona, sòn testimonis eterns de la bravesa catalana y baldament moríssen dihent: ¡Mare mèva! en catalá, los que en lo combat queyan, no crech que nat al món puga negar que, al morir pensant en Catalunya, deixèssen de morir dessòta 'ls plechs de la bandera de la mare pátria. Com á fills de Catalunya sempre havem combatut per Espanya junt ab ella, y, lluny de sèrli infidels, ab ella y sols, sempre per la gloria sèva havém lluytat, que á fé de Dèu que va ser bèn bè en profit y honra d' Espanya tòta, la batalla del Bruch, y ab tot y aixó, no hi havía allí ni un front, ni un sol front que no 'l cubrís com capell de guerra ó emblemall de gloria la encesa barretina catalana.

¡Egoistas é ingrats los catalans! Més d' una volta havèm probat lo calumniosament que aquestos mots se 'ns dirijían. Vivents exemples podrán respondre en la Espanya tóta de la gratitut que lo nostre poble sol sentir per qui amor y bona voluntat li ensenya. Aquí, sens' anar més lluny, se trova entre nosaltres una persona de cor y nobles sentiments que ab tot y que demostra son accent que la llet materna que 'l va nudrir no era catalana, bèn bè sab ell que fòran pochs, mòlt pochs los fills d' aquesta terra, que no dèssin la sanch de las sèvas venas per estalviarne sols una gota de la preciosa que alenta la vida del Excellentíssim Sr. D. Ramon Blanco, Marqués de Peña Plata y Capitá general del antich principat de Catalunya.

Digitized by Google

Lluny de nosaltres la fama de rebelds que injustament nos dónan. Demanar no es rebelarse. Si quan se 'ns nèga lo just, sentim en lo rostre la xardor de la afronta de tenir que passarhi, y la rojor de la vergonya de resistirho; si pugném perque no siga un fet lo que 'ns aclapara, aixó encara ha de enaltir y glorificar á quí 'ns goberna. Tenir per vassalls sèrs degradats que sentíssen indiferents lo xiulet que 'ls assota 'l rostre, fòra igual á imperar entre estátuas de pedra. Tant se valdría regnar entre las de fret márbre qu' adornan los sumptuosos maussoleos dels cementiris.

I as impressions mès fortas fan los cors mès braus. Lo tremp del cer se logra tirant de sobte la fulla ruhenta de foch á l' ayga freda que sembla arrencarli renills de rábia; mès desprès lo mateix foch la suavisa y ab ell se logra que la punta de la espasa toledana se torsi com una cinta tocant al pom y no 's trenqui al doblegarse.

Tal es lo desitj que, desde 'l lloch que ab escassés de mérits ocupo, m' atreveixo á espressar pera bè de Catalunya y Espanya mateixa. Lo trem cristallí de la fulla que han trempat espurnas de foch de injustas preocupacions, s' ha de suavisar y tots hem de contribuirhi. Cedeixi en lo que puga Catalunya, cedeixi en lo que puga Espanya, y, serena la rahó, clars los sentits, no cayguém ni 'ls uns ni 'ls altres en la aberraciò de que la ofensa d' un home enclou la de tot un poble.

Los goberns passan y los pobles quedan. Napoleon lo gran, encenguè la guerra fratricida que feu enemichs dels francesos als nostres avis y ara ell jau sóta un márbre, fet cendra, en los Invválits de París, y Espanya y França olvidadas d' aquells rencors cruelíssims s' estreyen la má ab tendresa y allá d' allá dels mars van juntas per una missiò civilisadora á Conxinxina.

Recordi Catalunya y ab ella Espanya, que quan se feu la uniò dels dos reyalmes se juraren pau, amor y amistat eterna Isabel primera y Ferran lo Católich; que lo nostre rey no era pas fadrí extern; que si ella era pubilla, ell era

Digitized by Google

hereu; que la divisa del marit y muller era: *Tanto monta monta tanto*, *Isabel como Fernando;* que junts conquistaren las glorias ab que Espanya s' honra, y que si la reyna guanyadora de Granada portá en dot las sèvas, lo Rey d' Aragò, hi va dur las nostras guanyadas á Grecia, á Sicilia, al coll de Panissars y ahont se vulla que lo penò de las quatre barras s' hagi despleget al vent alguna volta.

A tots, donchs, desitjo que lo mèu plech arribi. La pátria, la fé y l' amor han de fer vibrar las cordas de las catalanas liras, y no es ni fe, ni amor, ni pátria voler ensagnantar la terra y convertir los germans en fratricidas.

¿Qué fòra la mèva pobre gloria de poeta comparada ab la que lograría jo en lo mès íntim del mèu cor si poguès solzament portar lo petit gra d' arena de la mèva insignificanta influencia en lo pedestal de la estátua que representant la pau d' Espanya voldría jo véurer alsada en la ralla mateixa en que las fitas marcan ahont acaban los termes dels dos antichs regnes?

¡Véurer la mèva pátria poderosa y rica daurada com los núvols á l' hora de sortir lo sol per los raigs de gloria de ma estimada Catalunya! ¿Qué no faría pera poder mirarho? Si aixís no es, si ab tot l' anhel de ma aspiració infinita jamay ho logro, si en l' escut de las quatre barras catalanas s' ha de tapar l' espay d' or que va de l' una á l' altra ab sanch de mos germans, féntne de tot ell una sola clapa rogenca, que Dèu me mati!

Digitized by Google

SENYOR EXCEL-LENTISSIM:

SENYORS:

Si la vostra condescendencia m' autorisa, com no dupto, á pendre preu d' aquell adagi de que may segonas parts sigueren bonas, compendreu tot seguit, després del profundíssim parlament que acabeu d' oir, que limite mon treball á las justas exigencias de la obligació.

Estendrem en observacins més ó ménos atinadas respecte del carácter general que presenta l' actual certámen, engolfarme en filosóficas deduccions, que per benévolas y justas que fossen y encar que vinguessen autorisadas per mos honorables companys de Consistori, sempre tindrían la apariencia de doctorals y pretenciosas, sería tasca que á saberla desempenyar com se mereix lo crédit de la Institució y lo just renom de las entitats literarias qu' aquí m' escoltan, demanaría una estensió més regular de la de que puch disposar en aquestos moments de justa ansietat.

Emperó; com que no podría presentarvos cap de aquells estudis de profunda crítica, que sempre ab gust s' escoltan y de profitosa ensenyansa son orígen; ni per altra part, las condicions fonamentals de la nostra literatura han variat, en sa esencia desde que mon digníssim predeces-

Digitized by Google

sor vos dirigí sa autorisada paraula, me fareu grans mercés, y d' aço vos ne sentiré grat tota ma vida, si m' permeteu donarvos conte tot seguit del judici format per aquest Consistori, respecte de las composicions que ha cregut dignes de distinció especial.

Contant, donchs, ab lo vostre assentiment, vos daré conte y rahó de las deliberacions d' aquest Consistori; fentvos, en paga de la vostra benevolencia, la promesa formal de que seré breu.

Dotze han sigut los prémis consignats en lo Cartell d' enguany, y 320 las composicions que hi han obtat; havent pronunciat lo nostre veredicte del modo y forma seguent:

PREMI DE LA FLOR NATURAL

CONSISTENT EN LA *Amarillis vitale flore rubro.*

De las 142 composicions que obtavan á aquest premi lo Consistori l' ha concedit per unanimitat á la senyalada de número 121 titolada LA MUSA POPULAR y que dú per lema *Princesa dels meus sentits* (*cansó popular*).

L' han feta mereixedora d' aquest premi á judici del Consistori la ingenua inspiració que tot ella respira, la bellesa de sas imatjes, trobadas ab una naturalitat y sentiment exquisits y sa versificació que no decau ni un sol instant.

Dos accéssits hem cregut de justicia concedir á aquest premi: lo primer á la composició número 224, que dú per titol: L' ARBRE DEL MAIG y per lema *La gran obra es la pau; la fraternitat la suprema lley etc.*, en la qual baix una forma senzillament descriptiva s' desarrolla un assumpto interessant y original. Mellor recompensa hauría pogut obtenir aqueixa composició si no deixés veure cert rebuscat enginy en la verificació d' algunas estrofas y no li hagués dat, son autor, tanta estensió, que la fa apareixer massa deixatada.

Lo segon accéssit s' ha concedit á la poesía MA VALL

Digitized by Google

senyalada de número 191 y que porta el lema *Ab plor als ulls retorno pátria mia*, composició que traduheix fidelment un raig de bella inspiració y de pur sentiment. ¡Llástima que la versificació siga un xich descuydada y tingui poca novetat l' assumpto que tracta.

PREMI DE LA ENGLANTINA D' OR.

Per unanimitat s' ha concedit á la composició número 209 que dú per títol OTGER y per lema *Auba*.

Sens dupte qu' entre las 42 composicions que han obtat al premi de Pátria, cap s' ha distinguit com aquesta en la qual hi ha vist reunidas lo Consistori, vigor é inspiració. Ab pocas pinzelladas, peró enérgicas y bellas, s' ha pintat lo personatje llegendari de la nostra reconquista, é inspirantse en la grandesa del fet se ha presentat també ab grandesa de concepte. Avaloran de més á més aquesta composició las descripcions del lloch y del personatje trassadas ab seguretat y concisió y realsadas per una versificació fácil y pulcra.

Una crítica escrupulosa trobaría sens dubte, en aquesta composició poch coneixement d' época y certa llibertat en la descripció del personatje; aixís com algun atreviment en l' ús de certas imatjes que si bé impresionan de moment per sa grandesa, no resisteixen massa la fredor d' un judi analítich.

Lo Consistori, no obstant, creyent que en lo premi de pátria devía donar franca volada á la inspiració y al sentiment li ha acordat unanimement la recompensa.

Un *accéssit* solzament ha cregut que devía concedir aquest Consistori, al premi de la Englantina, y l' ha dat á la composició d' assumpto histórích titolada LA PRESA DE STA. CLARA que ve senyalada de número 211 y que dú per lema *Fum del infern per l' éter giravolta,* en la qual son de notar la vivesa ab que está presentat un dels fets de armas més culminants de la nostra historia, en aquell jorn en que, com diu bé l' autor, *la pátria se n*

Digitized by Google

pujá al cel. Aquesta composició, de versificació fácil y esmerada, comensa ab una valentía é intenció que si s' mantinguessen fins á son acabament, fora ben digne de més alta recompensa.

PREMI DE LA VIOLA D' OR Y ARGENT.

Ha considerat aquest Consistori que la composició que s' fes mereixedora d' aquest premi, havía de reunir carácters especials per la condició mateixa del assumpto y no dubta en assegurar que si bé ha trobat qualitats molt notables en algunas de las 48 composicions que hi obtavan no obstant no ha sabut veure en cap d' ellas un conjunt que s' avingués no solzament al criteri d' aquest Consistori, sinó als precedents d' anys anteriors.

Partint de aquest principi, y en son desitj lo Consistori de distingir aquellas composicions més notables, ha concedit dos accessits: lo primer á la composició número 210 que porta per títol Lo vol de l' Aguila y per lema *E il naufragar é dolce in questo mare (Leopardi),* per la potencia imaginativa que demostra, per la bellesa d' algunas imatjes, ben identificadas ab l' assumpto que canta y per estar versificada ab facilitat y grandesa.

Ben digne hauría estat aqueixa composició del premi de la Viola d' or y argent, si una inspiració, algunas voltas poch espontánea y un cert rebuscament ó barroquisme en la adopció d' algunas imatjes no la desmilloressen notablement.

Lo segon accéssit s' ha concedit á la poesía senyalada de número 109 titolada Espines que té per lema *¡Saber que l' goig acaba; ni may vingués!;* composició plena de sentiment y tendresa, emperó d' assumpto gastat y encar que de versificació fácil, un xich defectuosa de llenguatje.

PREMI DEL EXCEL-LENTISSIM AJUNTAMENT DE REUS.

De las duas composicions que obtavan á aquest premi,

Digitized by Google

s' ha concedit al romans histórích *Lo Lleó de Queralt*

Una descripció severa y clara del fet histórích que s' tracta y la grandesa y valentía sostingudas en tota la composició l' han feta mereixedora del clavel de plata y or galanament ofert per aquella Excel-lentíssima Municipalitat.

PREMI OFERT PER LA REDACCIO DE LA RENAIXENSA.

Vuyt treballs en prosá han obtat á aquest premi distingintse, entre tots, lo senyalat de número 267 que porta per títol LOS PETITS SAYONS.

Lo fondo moral que enclou, expressat en una série de capítols interessats y ben lligats, un lleguatje escayent per la espontánea bellesa de sos conceptes y la naturalitat de son estil; aixís com la veritat dels tipos que pinta, li otorgan unanimement lo premi.

Lo Consistori, no obstant, á pesar del esperit de benevolensa de que s' trobava animat, no ha cregut de justicia concedir los premis oferts per varias Corporacions y particulars, per no trobar mérits abastament en las composicions que hi obtavan y en sa conseqüencia quedan sens adjudicar l' *Himne al esperit del Renaixement catalá,* lo premi de *poesía festiua humorística*, *Lo fonógrafo* y l' premi del Ateneo Barcelonés; havent quedat deserts los premis oferts per las duas Associacions excursionistas de aquesta Capital y l' de la *Historia de la cerrallería catalana.*

Veus aquí, Senyors, expressant en breus y no gayre ben coordinats conceptes lo resultat de las deliberacions d' aquest Consistori, respecte de las composicions que la benevolensa del honorable Cós d' Adjunts tingué á be sometrer á la nostra consideració y judici. Del esperit de justicia é imparcialitat que ha guiat los nostres actes ja estem ben segurs que no 'n dubteu. Falta solzament ara que l' vostre veredicte 'ns demostre si hem tingut acert en la tria qu' hem fet.

Digitized by Google

Res m' autorisaría, donchs, á molestar vostra atenció, ni á retardar per més temps lo desitj que teniu de conceixer los autors y las composicions premiadas, si la consuetut establerta y un deute sagrat de germanó, no m' obliguessen, de bon grat, á dedicar un recort als qui foren nostres companys y ab nosaltres compartían las alegrías d' aquesta festa de la gran familia catalana.

En Francisco Domingo y Garriga, lo catalá de cor, lo defensor incansable de la industria y del treball nacionals, lo protector de la nostra Institució, que plorava ab las nostras desgracias y compartía ab nosaltres las engrunas que 'ns restan de la nostra antiga grandesa, ja no ve á ocupar son sitial entre mitx de sos respectables companys, successors d' aquells membres del Concell general de Barcelona. Igual buyt han deixat entre nosaltres en Joaquim de Negre y Cases, venerable per sas virtuts, inquebrantable per son amor á las cosas de la terra, ferm defensor de nostras lleys y entusiasta conreador de la nostra literatura; en Francisco Sans, l' artista inspirat, en qui lo sentiment del Art fou espontánea flor que nasqué en sa pensa y arrelá en son cor, gloria de Catalunya trasplantada al bell mitj de Castella y allí respectada y admirada; en Vicens Piera y Tossetti, lo jove poeta gironí, arrebassat á las lletras catalanas quan la gloria comensava á teixirli sas coronas; en Agustí Robert, lo protector de la nostra institució y lo propagador incansable de la nostra activitat y l' nostre carácter, á la altre part de món; en Joan Casamitjana, lo compositor inspirat, lo degá de nostras glorias musicals, entusiasta per lo renaixament artístich de la nostra sempre estimada Catalunya; tots han desaparescut, pera may més tornar, deixant la fredor en nostres cors, si be conservant un caliu constant d' admiració en nostra memoria, que no s' apagará may més.

¡Ah, senyors, cóm desanima veure la tasca devastadora de la mort, en mitj de las desventuras de la Pátria, deixantnos despietadament sens aquells que 'ns alentan ab sa energía, nos guían ab sos concells y 'ns fortifican ab sos

Digitized by Google

exemples! Per açó, quan al vindre aquí, tal dia com avuy, 'ns toca parlar de aqueixos companys nostres y ab llágrimas del cor fem esment de sas virtuts y de son valer, tots y cada hú de nosaltres dihem ab la veu que 'ns surt del fons d' l' ánima: «¡Senyor, si per desgracia de tota la gran familia espanyola, han de desapareixer las antigas fitas de nostra Pátria, si s' ha d' esborrar lo llibre de nostras sábias lleys, si s' ha de corsecar l' arbre secular de las nostras venerandas tradicions, no 'ns prengueu, al ménos, eixos germans nostres, que ab son valer, ab son exemple y ab son amor nos están dihent á totas horas qu' encara hi há la Pátria, que may podrá morir!

He dit.

Digitized by Google

Digitized by Google

FLOR NATURAL

Núm. 3.—LA MUSA POPULAR, *de D. Joaquin Riera y Bertran.*

Núm. 4.—L' ARBRE DEL MATX, *de D. Artur Masriera.*

Núm. 5.—MA VALL, *de D. Emili Coca y Collado.*

Digitized by Google

Digitized by Google

LA MUSA POPULAR

Al mestre en gay saber En Marian Aguiló.

Princesa dels meus sentits.
(Cansó popular.)

T' hi sabía aquí, estimada,
y 'm dalía per venir,
dona d' aygua, gentil fada,
celistia d' una encontrada
que 'l bon Deu va benehir.

¿Cóm oblidarte podía
qui t' adora desd' infant?
Ans que 'm manquesses, aymía,
la llum del sol mancaría
al món, que 'n viu sedejant.

De la mare tu embaumares
l' ánima ab suprem encís;
ma casa payral ornares,
y sento, al pensá' en mos pares,
ratxadas de Paradís.

Pe 'l tendre minyó tragueres
coronas de poncellars;
los vessants d' hont las prengueres
aqueixos son: tu 'ls volgueres
floridors y á milenars.

Digitized by Google

Se desfá ab tu l' ányoransa
com nuvolada d' estíu:
banyada pe 'l sol qu' avansa,
s' enterneix de benauransa
en son amorós calíu.

Musa meva idolatrada,
pubilla de mon ideal;
nova volta t' he trobada
tan bella y tan ajensada
com al trench primaveral.

Nins de rossa cabellera
vora la jaya asseguts;
jovent de soca sancera,
vells de parla verdadera
com sas heróicas virtuts;

Balls de plassa y romerías,
llevants de taula y cansons
y populars alegrías,
entreteixits d' armonías
y ramells de tradicions:

Remoreigs de fontanellas
(riallas del bosch misteriós):
gay refilejar d' aucellas
anunciant á las poncellas
un descloure venturós;

Llum filtrantse joguinosa
entre ramatje florit;
ombra casta y misteriosa
que fa cantar á l'alosa
la passada de la nit;

Masía dreta y sapada
que 's mira en férvida vall
quan la tarde, fatigada,
al ponent dóna, inflamada,
la vermellor d' un crestall;

Ventitjol y alegre oratje
duhent de campana 'l ressó;
cántich del etern viatje

Digitized by Google

que, de paratje en paratje,
pidola tendra oració:

Cada forma, cada nota
de color, cada dictat,
cada efluvi y cada gota
de la creació ó de la ignota
bellesa de lo increëat:

Tot, oh hermosa soberana,
tot placévol te retrau
ab bellesa sobrhumana,
convertint montanya y plana
en ton delitós palau.

Per ço t' estimo, t' adoro
ab tan ardenta passió,
y resseguir ab tu anyoro
espays de que m' enamoro
com d' una nova creació.

Amanéixte, companyera,
per fer via totseguit;
sento ja 'l goig que 'ns espera:
tu ets la sola verdadera
passió que no m' has trahit.

Arribats al alt santuari,
guardiá del afráu gentil
que per cor tè bell sagrari
hont s' estotja 'l reliquiari
sota 'l daurat camaril,

Tornas á esser generosa
guia d' aquest teu amant:
cada penya esgarrifosa
hont lo santuari reposa
de nostra fé n' es gegant.

Raig gemat de fosa neu
brollant del feixuch turó,
hont s' alsa mística creu,
bálsam dóna al dol més greu,
claretat á la rahó.

Digitized by Google

Com en las etats colgadas
pe 'l temps, que las va aterrant,
las llegendas veneradas
d' hermita y font estimadas,
ab l' aygua van devallant.

Sense mimvar sa puresa
per tots endrets van fluhint
petonejant l' infantesa,
inspirant la jovenesa
y 'ls vellets rejovenint.

¡Oh, Poesía inestroncable,
primavera sempre en flor,
jorn de bellesa adorable!
¡y que n' es de miserable
lo poble que no 't du amor!

Per ell la creació divina
no parla ab sublimitat;
lo sol, qué surt ó declina,
no mou son cor ni encamina
s' aspiració á lo increat.

Sópita per' ell la historia
y muda la tradició,
agonitza sa memoria
sens deixar rastre de gloria
ni estela d' inspiració.

Digitized by Google

L' ARBRE DEL MATX

(A Joaquim Olivó Formentí.)

—La gran obra es la pau; la fraternitat la suprema lley. ¿Pera obtenirlas, pot sacrificarse tot? Héuse aquí lo problema.
(Louis Bichêt.—*Questions philosophiques.*)

I

Al mitx d'una vall frondosa
hi ha 'l poble de la Pinosa,
Sant Andreu n' es lo patró;
y 'n tenen tan bella imatge
que sols li porta ventatge
lo patró d' altre vilatge,
lo Sant Martí del Villó.

Los fadrins de aquellas serras
fan vergonya als d' altres terras,
¡diu que son uns mossetons!
aplegats, ningú 'ls pot batre,
tenen pit per vint y quatre
y coratge per combatre
dos esquadras de dragons.

Tallan fatxs per la marina,
quan vé tramuntana alpina
fan carbó als prats de Capcir;

Digitized by Google

may los manca feyna llarga,
doman braus de la Camarga
y treballan á la farga
com la gent del Vallespir.

Los del Villó son gelosos,
los altres son rencorosos,
diu qu' están contrapuntats;
per atrevits ningú 'ls guanya.
com dominan la muntanya
passan frau cap á l' Espanya
per los colls mes espadats.

Lo duhen dret á Figueras
per roviras y dresseras,
disfressats de traginers;
peró 'ls altres los trahexen
perque ab ell no s' ho partexen;
y 'ls dos pobles s' avorrexen
com las guillas y 'ls llebrers.

Entre un y altre vilatge
s' hi axeca un putx erm, selvatge,
que té un abisme al costat;
dalt del putx, ab ufanía,
creix un pí, que desafía
lo garbí fresch del Mitx-día
y 'l mastral desenfrenat.

Vert y espigat que enamora,
arrela en la vora-vora
que 'ls dos termes comparteix;
com qu' es robust y fa planta,
y es de soca ample y geganta,
per seu, l' un poble 'l vescanta,
l' altre poble, fa 'l mateix.

La valenta fadrinada
de Pinosa, aquesta anyada
vol plantá' 'l Matx aviat;
y al exir dels trulls y cledas
comensa á regirá' arbredas,
y garrigas y frexedas,
per trobá' un arbre sapat.

Digitized by Google

Mes després de regirarlas
y de totas rebujarlas,
han pensat ab aquell pí;
tots l' aguaytan y 's dalexen,
á portarlo s' oferexen
y á tallarlo comparexen
un diumenge al dematí.

Quan al cim del putx s' atansan,
un clam de sorpresa llansan,
ja no hi es lo pí gegant;
los del Villó ja l' han feta,
fins l' arrel y tot li han treta
perque 'l tallaren á dreta
ab un intent consemblant.

Los de Pinosa 's sorprenen
y desesperats s' avenen;
renegan com uns bergans,
semblan llops del Costabona
quan la presa 'ls abandona
y senten lo tret de fona
dels bovers y 'ls rabadans!

II

Al Villó s' hi es aplegada
la colla mes animada
de fadrinas y minyons;
ellas, de festa vestidas,
voltan al Matx axeridas,
y ells, cantan las mes pulidas
codoladas y cansons.

¡Es lo Matx, es la valenta
encarnació mes viventa
de la pátria y del amor;
es la institució sagrada
de independencia arrelada;
es l' orgull de la encontrada
que l' alleta ab tal vigor!

Los de Pinosa se 'l miran
y cobejosos suspiran
y gamban fent lo distret;

Digitized by Google

ni cantan, beuhen ni ballan,
cap al poble atents devallan,
estrenyen la faus y callan
y somriuhen fent l' ullet.

Quan la nit es mes entrada
ja s' allunya la gentada,
¡qu' es sola la plassa gran!
canta planyent la sibeca,
l' arbre del Matx ferm s' axeca
y migrolat se corseca
son putx nadiu anyorant.

Quan la lluna es apagada,
á una senyal preparada
nou fadrins l' han descolgat;
una estona alsantlo bregan,
á la espatlla se 'l carregan
y bufant, á corre' engegan
com un badell desfermat.

¡Fadrinada de Pinosa,
ja 't pots dar per ben ditxosa,
que has complert lo teu intent!
Quan al seu poble arribava
rostolls de ségol cremava,
y frenética ballava
entorn del Matx corpulent.

. . . . . .
. . . . . .

Ja han comensat los ultratges;
lo pí, es fill dels dos vilatges,
tots dos per seu lo voldrán
per plantarlo en mitx de plassa;
l' arbre, es l' honra de la rassa,
la Pinosa l' arrebassa,
¿los del Villó, qué farán?

III

La costum ha de seguirse
y 'l terme ha de benehirse
lo dia de Santa-Creu;

Digitized by Google

ja hi ha rosetas badadas,
verdejan totas las pradas,
las montanyas regaladas
s' han tret lo vestit de neu.

Al tocar l' hora primera
en llarga y bona renglera,
ja ha sortit la professó
del poble de la Pinosa;
la fadrinada vistosa,
la brivallada xamosa,
¡tothom fa de seguidó!

Tot son rams, flors y ginesta,
lo bon rectó va de festa,
sembla un pá de plata y or;
ha guarnit lo sant de violas,
romanins y farigolas,
matas d' eura y etzerolas
y campanetas d' olor.

Seguexen tretze donzellas,
de blanch vestidas, mes bellas
que 'ls lilás de Font Romeu;
los estaments y confrares
portan banderas preclaras,
y sostenen sobre varas
la imatge de Sant Andreu.

De plenitut sobrexida,
es la festa de la vida,
de la esperansa y las flors;
l' euga renilla gelosa,
lo riu salta la resclosa
y la llum del sol fogosa
escalfa 'ls fruyts y los cors.

Dret al putx tots s' encaminan
y crestejant ja 'l dominan,
van al terme y partió
ab la imatge venerada,
que com l' hisop, es ventada
per benehir la encontrada
los esplets y la sahó.

Digitized by Google

La professó es á l' altura,
alt ratxs d' aquella llum pura
¡que es bell, veure destacats
sobre un cel que pur clareja,
tanta bandera que oneja,
tanta gent que bellugueja
y tants vestits virolats!

Arreu hont los ulls se giran,
desde allí dalt, clar s' oviran
los dos pobles y molts mes;
la roca dreta, espadada,
de molsa s' ha coronada
guaytant l' abisme inclinada,
entre 'ls abets y 'ls frexers.

Quan tot lo poble hi arriba
hi va un altre comitiva;
¡mala sort, valga'm Deu val!
son los del Villó que hi muntan
y ab igual intent, se juntan
ab sos pendons que ja apuntan
entre 'l florit caminal.

També duhen sos confrares
que sostenen sobre varas
lo seu patró venerat;
á cara cara 's presentan,
los del Villó tot ho esmentan,
y l' odi d' un cop reventan
recordant l' arbre envejat.

S' abrahonan y embestexen
y renegan y 's ferexen
com los gelosos isarts;
las donas fugen perdudas,
las banderas son rompudas
y esquexadas y abatudas
fan d' armas á aquells pillarts.

¡Oh vergonya, sort horrible!
moguts per l' ira que 'ls fibla
los primers s' han embestit
ab las imatges sagradas;
á cops las han esberladas,

Digitized by Google

las flors també han arrancadas
y ab nou coratge y delit,

al peu mateix del abisme,
maltractantse ab mes cinisme
pugnant sempre ab ardiment
per l' orgull dels dos vilatges,
com senglars y onsos selvatges:
¡single avall ab las imatges
han rodat confosament!

Lo sacrilegi 'ls espanta,
com un' ona galopanta
que 's fon als esculls tallats,
avergonyits se separan;
la batussa d' un cop paran
y á prop l' abisme s' encaran
y tremolan esglayats.

La reflexió entre ells s' imposa,
y aterrats per la horrorosa
profanació que 'ls fa por;
sos ultratges concilían,
los dos pobles no s' odían
y penedits aussilían
als que esperavan la mort.

IV

Lo poble de la Pinosa
te una imatge primorosa
pagada pels del Villó;
y al Villó un' altre 'n veneran
que 'ls de Pinosa la feren,
ja que sols aixís, cregueren
cumplir be la germanó.

Quan se fonen las congestas
y s' acostan ja las festas
del Matx y de benehir,
la fadrinada aixerida
dels dos pobles, reunida,
ho celebra divertida
gastant los sous á desdir.

Digitized by Google

De benèstar y armonía
son un exemple avuy dia
la Pinosa y lo Villó;
per l' orgull patrial lluytaren
y fins al sants profanaren,
¡mes si aixís s' agermanaren,
ja no fou profanació!

Digitized by Google

MA VALL

Ab plor als ulls retorno, patria mia.

Oh alegre caseta meva!
niu de ma inocenta edat
amagada entre oliveras
en el fondo d' una vall.

Encercada de vells boscos,
l' ayre pur lo va besant
ab s' alé d' espígol tendre
y de lliris montanyans.

Lo dols rossinyol canteja
á trench d' alba y cap al tart,
bé 's coneix que es á sa patria
pels amors que va cantant.

Jo he trascat per valls y planas
boy jugant ab mos companys,
com un vol de perdiuhetas
que no 's cansan de volar.

Bon dalé 'ns sobrava sempre
y 'ns passava 'l temps volant,
sense gech ni barretina
y á tot temps á peus descals.

Digitized by Google

Jo, á la sombra reposava
dels nervuts oliverás,
al remor suau del fullatge
que bressava 'l vent passant.

¡Oh, quins somnis més ditxosos
los de la inocenta edat!
llabi riallé' al adormirme,
y á trench d' alba al despertar.

Tot lo món que coneixíam
tan bé jo com mos companys,
prou cabía ab goig y penas
tot plegat dins nostra vall.

May n' hagués conegut d' altre
ni m' hagués d' ell allunyat,
que mos ulls ¡ay! no tindría,
envidrats de tant plorar!...

Ma caseta era la casa
de mos estimats companys.
com ho era sa teulada
pels aucells enjogassats.

Joch de l' un, ho era per l' altra,
com los plors y els goigs més grans:
més que companyons, semblavam
bons germans enamorats.

La falsesa no niuhava
dintre nostres cors lleyals,
ni més galas coneixíam
que 'l florir de nostra vall.

Re era nou, ni res variava,
ni res nos cansava may:
quant més temps y anys passavan,
més l' amor 'nava arrelant

Coneixíam las diadas,
no pels jorns assenyalats;
pels rebrots y las floridas
de las plantas dels voltants.

Digitized by Google

Al florir las ginesteras,
poch lo Corpus sol tardar;
quan los castanyers s' esbinzan
de tant pes, torna Tot-Sants.

Y aixís jorns y jorns passaren,
y així anaren passant anys,
y 's tornaren vells los joves,
y 'ls més nins minyons sapats.

Vaig marxá' un jorn en mal hora
pera corre' un món més gran,
y com grá mesquí d' arena
un mal vent me llensá al mar.

. . . . . .

Ab los ulls'marats de llágrimas
y ab lo cor mitj destrossat,
á esperar ma hora darrera
torno avuy en esta vall.

Tot ho trobo igual que 'l dia
que d' assí 'm vaig allunyar;
dalt lo puig la antiga hermita,
lo fossá' á l' endret del plá.

En lo tronch d' una olivera
una creu hi vaig marcar,
tan bon punt sía al peu d' ella
¡quíns petons boy abrassat!

Un bell vol de perdiuhetas
entorn meu miro volar;
¡y quín goig sento al mirarlas!
¡qué trist si 's van allunyant!

De mi fugen y s' esquivan
boy trascant per monts y plans;
si lo pes dels anys m' atura,
lo meu cor quín volar fá!

Me rejoveneix la flayra
dels romanís del voltant;
la remor de l' olivera
n' apar darme 'l deuteguart.

Digitized by Google

Al entrar á casa meva
no 'm conceixen al plegat;
sols lo gos grinyola y salta
y me va llepant la má.

Los dos vells quan ma veu senten,
com d' un somni despertant,
¡quín plorá' y quinas besadas!
la color fins han mudat.

De besadas de la mare
ne tenía set y fam,
de sentir la veu del pare
bé n' estava desitjat.

Amichs y parents m' envoltan;
¡de preguntas si me 'n fan!,..
Y al sentir lo que 'ls esplico
fins s' hi quedan encantats.

Lo senyor Rector al véurem
plé de joya 'm va abrassant
boy manant que un plat á taula
pera mí hi sía posat.

. . . . . .

¡Oh dolsa caseta meva!
¡Oh encantada y bella vall!
Que mesquí es lo món que deixo!
¡que pródiga tu y que gran!

Retornant á tu, no 'm reca,
ni 'l morir dejorn ó tart,
ni anyoraré 'l món que deixo...
¡no l' hagués conegut may!

Digitized by Google

ENGLANTINA

Núm. 6.—OTGER de *D.ª Dolors Moncerdá de Maciá.*
Núm. 7.—LA PRESA DE SANTA CLARA de *D. Ramon Enrich Bassegoda.*

Digitized by Google

Digitized by Google

OTGER

Auba.

Per un dels ombrius valls de la Cerdanya.
Otger entrava quan moría 'l sol,
Lo pensament li feya de companya,
Barrejantshi ferést del llop l' udol.

Sos membres de gegant cubría 'l ferro,
Imponent y resolt era son pas;
Com exilat que torna del desterro.
Lo joy brillava en sa colrada fás.

Estenía la nit ses negres ales,
Quan pujava 'l coster del Canigó;
Per ell, eran les roques rams d' escales:
La fadiga, repós; llum la foscó'.

Los corbs alsaren sa ferest volada,
Y deixaren les áligues llur niu,
Al fort cruixit de sa potent petjada,
Damunt les roques d' aquell cingle altiu.

Fixada al cel sa vista brilladora,
Creuhats los nervuts brassos sobre 'l pit,
Deixá 'l colós passar hora tras hora,
Fins á fondres les ombres de la nit.

Digitized by Google

Nasqueren del matí les llums primeres,
Y Otger girá á la terra son esguart;
Viles, ciutats, estenses cordilleres,
Formavan á sos peus inmens esbart;

Mes quant veyan sos ulls, alt ostentava
Lo vencedó' estandart del Africá;
Y 'l que massa gegant com jonch brandava,
Ab lo cor trossejat ¡com nin plorá!...

. . . . . .

Per nou voltes soná son corn de guerra,
Lòs ámbits del espay fent estremir,
Y nou homs, nou titans de devall terra,
Com per prodigi ignot, varen surgir.

La forsa del capdill en llurs mirades,
La fé dels grans apóstols en llur front,
Resplandí 's veya, en los que en cent jornades,
Havían de sé' en breu, pasme del món!

Otger digué mostrant la patria opresa:
—La que Cartaginesos y Romans,
No pogueren domar ab sa bravesa,
¡Sufreix avuy lo jou dels Mussulmans!

Orgullosa s' alsat la mitja lluna,
Damunt l' inmortal arbre de la creu.
Poder, llivertat, gloria ¡tot es runa!
¡Ni un temple 'ns queda per pregar á Deu!

Peró 'ns resta, bullint dins nostres venes,
D' Indíbil y Mandoni ardida sanch,
Y 'ls cims més alts d' eixes gegants carenes
Per dar al nostre estol estatje franch!

Jurém, no retallar de nostra testa
Un sol cabell, sens esser vencedors:
Ni tenir altre pler, repós y festa,
Que l' estermini y mort dels opressors!—

Y trayent de son pit creu cisellada,
Clamá—¡La patria que 'ns han pres salvém!—
Y l' eco dins l' ombrosa fondalada,
Nou voltes repetí: ¡Jurém! ¡Jurém!....

Digitized by Google

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Y com á bons los nou valents cumpliren,
Per Otger en la guerra ensinestrats,
De sanch moruna nostres camps rubliren,
D' inmortal gloria llurs sangrents combats!

En aspres cims, com enlayrats colossos,
Castells hi alsaren que besava 'l llamp,
Y les timbes y abims foren llurs fossos,
Y espadats murs les masses de rocám.

Allí, fugint del jou de gents estranyes,
S' unfren per lluytar, vence' ó morir,
Los braus y lliures fills de les montanyes
¡Aquells que pa d' esclau may va nodrir!

Ab ells, Otger, deixant ses fortaleses,
Com áliga potent va caure al plá,
Y al vol ardit de ses brillants empreses
¡Tingué altra volta temple 'l Laletá!

A son esfors, l' altiu estat s' alsava,
Que un dia admirá 'l món per son poder.
Son bras en Reyna convertí la Esclava;
¡Si tenim patria la debem á Otger!

Digitized by Google

Digitized by Google

LA PRESA
DE SANTA CLARA

Fum del infern per l' éter giravolta.
A. Guimerá.

I

¿Voleu ascoltar la gesta
del valent Villarroel
en aquell jorn de tempesta
qu' á la patria enviá 'l cel?
Ascolteula de mos llabis
y al mon aneula contant
per recordansa dels avis
y exemple dels que vindrán.
Barcelona agarrotada
entre un mar de combatents,
sembla una nau esberlada
que lluyta ab los quatre vents.
Res defalleix lo coratje
de sos ardits defensors,
re' hi pot la fam y 'l carnatje
ni 'ls plans d' enemichs traydors.
Ni la peste qu' á tothora
va atatxonant sos carners,
ni la ingratitut que plora
del arxi-duch Carles ters.

Digitized by Google

Plegadas Castella y Fransa
ha juntat, si nó l' amor,
l' ardenta set de venjansa
que s' esbrava de son cor.
Potser de sa gloria inmensa
en Lluís al recordars'
vingué á entenebrar sa pensa
lo recort de Panisars.
Y per rendí' á Barcelona
qu' encar al jou no s' ajup
y ab l' enemich s' abrahona
y en lo mitx del front l' escup,
las dos coronas unidas
l' hi envían sos batallons,
redoblant sas embestidas
fins al peu dels bastions.
Y en Berwick que lluny veu l' hora
d' aixafarla entre sos peus,
mata l' enuig que 'l devora
disposant enginys y arreus.
Y entre un diluvi de balas
qu' arreu va escampant la mort,
com si allí estengués les alas
l' ángel exterminador,
va atansans' la turba folla
d' homeyers, més que soldats,
al olor de la degolla
sentintse ja embriagats.
Tot al llarch de la muralla
ja 'ls espera nostra gent,
y entre núbols de metralla
s' hi llensan un contra cent.
Lo baluart de Santa Clara,
sos murallons quartejats,
encara á en Berwick fa cara
cremant per quatre costats.
Y entre mitx de fum y flamas
rebatentshi com á llops,
las francesas oriflamas
reten encara cent cops.
Los canons de fort bramulan,
s' ou lo toch del sometent,
¡mes ay! que 'ls nostres reculan
tot cayent de cent en cent.
Ja la muralla coronan

Digitized by Google

los francesos regiments;
tots allí sa sang condonan
que 's va vessant á torrents.
¿Quí detindrá l' embranzida
del torb que ve rebramant?
l' host d' en Berwick malehida
ja en la vila 's va endinzant.
Mes nó; encara per vensuda
no 't dongas al invassor,
que corre per darte ajuda
d' entre tos fills lo millor.
Encès de rabia tremola
y dalt son poltro fidel
no corre, sinó que vola
lo valent Villarroel.
Y altra volta al seu derrera
van los desfets regiments,
l' arrabal y la ribera
y 'ls gremis y 'ls estaments.
Y com furiosa riuhada
que rebramant corre al mar,
en una inmensa abrassada
los dos camps se van juntar.
Arreu queya plom y ferre,
y al embat dels combatents
sotraquejavas' la terra
tremint en sos fonaments.
Per totas bandas se veya
lluytá' en Villarroel ardit,
sa espasa com massa queya
responent á son esprit.
Devant de la coronela
sos passos foren contats,
en esgarrifosa estela
de cadavres massacrats.
Terrible fou l' embestida,
mes los soldats d' en Berwick
á cents y cents dant la vida
feren cara al enemich.
Novas tropas enviadas
venían son lloch á omplir
com mar d' inmensas onadas
qu' anés allí á refluhir.
Villarroel encès d' ira
mana parar lo combat

Digitized by Google

y tota l' host se retira
contenint del oyd l' esclat.
Y desbordant son coratje
esclama Villarroel,
com si tan sangrent ultratje
l' hi hagués fet lo mateix cel.
Aixís encarantshi crida:
—No 'm donch encar per vensut,
per jugarme ab tu la vida,
rey en Felip mal nascut,
mentres me quede á las venas
un doll de sang, ha de ser
pera lliurar de cadenas
ma patria, rey homeyer.
Ja 'm pots abocar de Fransa
la mar de tos regiments,
dessobre d' ells en venjansa
passaré ab totas mas gents.—
Aixís digué y desseguida
esperoná son caball
que va atiá' á tota brida
dret al Concell carré' avall.

II

Torrents de sang no hi valgueren
per salvar á Santa Clara,
hont oneja ja 'l penó
dels enemichs de la patria.
Mes que no pas un baluart,
un munt de runas fumantas
va conquistar pe 'n Felip
l' host traydora de la Fransa.
Ningú allí va escatimar
la sang qu' á torrents llansavas'
mes á la fí rendí 'l nombre
lo que no pogué 'l coratje.
Per xó la vintiquatrena
veyent lo perill qu' amaga
l' enemich tenint á dins
de las mateixas murallas,
per tentá' un esfors suprem
una crida ha disposada.
Y l' pregoner de la Junta
arreu per carrers y plassas

Digitized by Google

va cridant joves y vells
ciutadans de tots llinatjes,
los nobles y 'ls menestrals
y fins los clergues y frares;
á tots los que en lo cor senten
l' afront que plora la patria,
á tots ordena la Junta
qu' acudeixen á las armas
tan bon punt dalt de la Seu
fasse senyal l' Honorata.
No fou pas pera ningú
feta la crida debades,
que tantost la veu del bronzo
deixá sentirse, en las casas
sols quedaren nins y fembras,
de serho sentint recansa
en aquell jorn malastruch
de vida ó mort per' la patria.
Per tot arreu formiguejan
ciutadans que mal amagan
l' ira que bull en sos cors
y en foch per sos ulls esclata.
Mirau, mirau quíns soldats
Barcelona agonisanta
ha juntat pera rendir
l' host del net del rey de Fransa:
caras de nin hont tot just
hi negreja pel de barba,
jayos qu' al pes de sos anys
senten minvar lo coratje,
de la heróyca coronela
las companyías delmadas
dihent ben clar si fa temps
qu' ab la fam y 'l foch se baten,
y frares que fins avuy
entre sas mans no aixecaren
mes qu' al Deu qu' ara n' invocan,
dins de la forma sagrada.
Tant bon punt tocá mitx dia
Villarroel arribava,
cavaller en son cavall
y al ayre lluhint sa espasa
com gabell de llamps forjats
per lo Deu de las venjansas.
Aixís que prop lo vejé

Digitized by Google

aquell mar d' onas humanas,
com un sol cor va estremirse
l' espay ab crits aixordantne
com l' udol qu' ans d' embestir
llensa la fera selvatje.
En Rafel de Casanova
vestit ab roja gramalla
y entre sas mans tremolant
lo penó de Santa Eularia,
surt á rebre al general
y al costat se li posava.
Quan foren devant de tots,
Villarroel aixís parla:

—Fills de la patria qu' en perill os crida,
si eixa es l' hora de véurela envilida
com avol fembra als peus del vencedor,
aneu á dir ben prompte á eixa odiada
rassa de llops, de sang assedegada
que flayra ja 'l festí de vostra mort.

Veniu ab mi y la via de la gloria
jo os signaré; captiva la victoria
durem darrera nostre á rossegons;
de Santa Clara allá en la mitja lluna
guayteu com nos somriu ja la fortuna
qu' anuncia ja la veu de sos canons.

De valtres tot ho espera Barcelona;
que vinga á nostre camp enhorabona
la mort á fer sa tria, res hi fa;
si es nostra sang lo preu de la venjansa
qu' hem de pendrer avuy de l' host de Fransa,
que corre nostra sang; á punt está.

Guayteu al ayre desplegars' joyosa
de la patria l' ensenya gloriosa
frisosa com vosaltres de partir;
pera salvar la patria deshonrada
la gran hora dels héroes ja ha arribada:
¡Apa, companys, á vencer ó á morir!—

Ja no hi hagué aturador
al sentir aytals paraulas
per 'quell esbart de valents

Digitized by Google

qu' á la lluyta se llansaren.
Los de dintre 'l baluart
massa y prou que 'ls esperavan
y 'ls daren la benvinguda
sos canons plens de metralla.
Mes res hi fa, sempre amunt
los nostres van avansantne
encar que vajen cayent
á dotzenas los cadavres,
fins que posan ja sos peus
dins mateix de Santa Clara.
¡Llamp de Deu! quína embestida,
mes quín aguantar los altres,
quín ferir, quín colpejar,
quín correr la sang humana,
y quín roncar los canons
ab sos rebrams espantables!
Y esplotan los polvorins,
y s' esfondran las murallas
y corre á amagarse 'l sol
derrera las nuboladas
de fum negre y atapit
qu' asfixía als que batallan.
—Ara es l' hora!—Villarroel
á totas parts va cridantne,—
de xalarse ab lo carneig
qu' esperavan fe' ab nosaltres;
amunt, que 'ls llops d' en Berwick
van á escapá' ns ans de gayre
si en passarlos no 'ns dem pressa
al fil de nostras espasas.—
Y aqueixa fou la senyal
de rematá' als que quedavan,
d' ofegar dintre del cor
quant no fos odi y venjansa
per los soldats d' en Berwick
qu' allí á centenars finavan.
Y mentre aixorda 'ls espays
lo crit de «Visca la patria!» (1)
«Muyra 'l francés!» altre cop

(1) Molt acertadament fa constar lo Sr. Bofarull en sa Historia de Catalunya, que 'ls barcelonins al recobrar lo baluart de Sta. Clara aclamaren tan sols á Catalunya, no recordantse per res del egoista príncep que tan innoblement los havía abandonat en sa desgracia.

Digitized by Google

torna á onejá' á Santa Clara
la bandera de la terra
joyosa al espay llensantse,
y embolcallada ab los últims
fumerols de la batalla
que van besant los seus plechs
com nubolada sagrada
d' encens, fins allí pujant
com en l' altar de la patria.

Digitized by Google

VIOLA

Núm. 8.—LO VOL DE L' ÁGUILA de *D. Joseph Franquesa y Gomis.*

Núm. 10.—ESPINES de *D.ª Dolors Moncerdá de Maciá.*

Digitized by Google

Digitized by Google

LO VOL DE L' ÁGUILA

E il naufragar é dolce in questo mare
LEOPARDI.

Del puig altiu que colran las neus y soleyadas
senyorejant las boyras avall apilotadas
allá hont lo vent se bat contra ell mateix.
surt l' águila enardida deixant son niu de roca
y esgratinyant l' escorsa d' esgavellada soca
pren embranzida y los espays fendeix.

¡Oh quin delit! per regne la llum y l' armonía,
tot son alám espléndit per brau alé y per guía,
lo més encés desitj per esperó,
per néctar, del pur éter l' esencia regalada,
per fi, del sol altíssim la santa flamarada,
sa corona de raigs per galardó.

Pel vent se llensa indómita; si en son camí s' imposa
d' un borralló de boyra la tofa blanquinosa,
ab delirant coratje l' embesteix
y son vapor esquinsa passant la royna humida,
per pedestal magnífich la pren ensuperbida
y un xiscle de victoria l' enardeix.

¡Qu' es bella escorcollantne la volta cristallina
reynant entre las auras de la regió divina
com un adalerat cometa errant!

Digitized by Google

verges camins descobre deixant lo món enrera
y son plomatje sembla l' alsada cabellera
d' alat corcer que salta tot volant.

A voltas al gran astre fitant la vista ansiosa
dirías' qu' es lo guayte de sa claror radiosa
per dar fe de l' eterna resplandor,
y hermosa com un cigne que sa ufanó rumbeja
va y ve per aquell pèlach hont folga y 's rabeja
en onadas de llum y de frescor.

Aixís devía véurela l' Evangelista al dia
en que l' Apocalipsis lo cel mateix li obría
del infinit cobert entre 'ls joyells,
quan senyalá los cástichs vinents als mals imperis
y predicá pels pobles los eternals misteris
d' aquell llibre tancat ab set segells.

¡Oh sí! deus ser del Geni la flamejant centella
d' insólita mirada qu' espanta y maravella;
l' astre del dia en lo seu centre 't vol,
allí ton niu t' espera, per ell ton pit alena,
una imperiosa empenta cap á son sí t' enmena;
desitj de llum, ton xucladó' es lo sol.

Per xó la patria dolsa del Art y la Bellesa
vejé en ta esbelta forma volar del món depresa
l' ánima ardenta del diví Plató,
y 'ls deus, héroes y céssars, de ton alé envejosos,
per ferse á sas gentadas més grans y més gloriosos,
prengueren ton alam per pabelló.

¡Mes ay! lo sol s' enfonza pel ras de la montanya
y sa argentada cima de coloraynas banya
en misteriós abrás de neu y foch,
la negra nit s' atansa y en sarja tenebrosa
que borra las celístias de blau satí y de rosa
va embolcallant la terra poch á poch.

¿Peró qué hi fá? aixís, oh águila, veus tas dolsors vehinas,
y en esfors últim ávida lo gran espay dominas
y entre 'ls abims al allunyarte 't perts;
qui sas soletats trenca be pot cantar victoria,
tot l' ayre á que t' entregas ja té sabor de gloria....
¡ditxós d' aquell que 's pert en sos deserts!

Digitized by Google

¡Oh, aucell sublim que t' alsas de las regions terrenas
y en ta llibertat santa de vida y goig t' omplenas!
tu ets qui plau més que tots á mon anhel;
lo qui ton briu no estima ni vol com tu aixecarse,
per sempre entre la terra tindría d' arrastrarse;
Deu no l' ha fet perqué mirés al cel.

Frenética 'm despertas del ánima bullenta
l' aspiració divina que 'm crema y m' atormenta
y 'm sento per volá' ab més pit que 'l teu;
mesquina, estreta y pobre trobo ta inmensa via,
allá hont ton vol s' acaba mon vol comensaría
aclarint mon camí la llum de Deu.

Jo sé uns llochs plens de gloria, de festa y de grandesa,
la Veritat hi regna, la Bondat y Bellesa;
son centre es lo Criador omnipotent;
los sigles no hi arriban, tot l' univers es sa obra,
y 'ls mons ab que l' esfera tanta hermosurá cobra
son un esqueix de sa mansió esplendent.

Lo sol, rey á qui atónita la llum aixeca un temple,
y los estels que en éxtassis nostre esperit contempla,
flors de llum en l' altar de la creació,
davant l' august sagrari de sas clarors eternas
enterbolits se mostran com á terrosas lluhernas,
frévols fragments de vidre voladó'.

Gran Deu, font de la ditxa que assedegat cobejo,
Amor sublim qu' anyoro y que aconsegui' envejo,
tu ets lo sol que enllumena mon esprit;
per xó fretura alsarse voltat d' excelsas galas;
alé, Senyor no 'm falta; dónam hermosas alas
y jo vindré á guaytarte fit á fit.

Y en lo terrible dia d' esgarrifosos rastres,
quan en tropell s' apaguen y cayguen tots los astres
com fruyt madur que un fort mastral tombés,
¡Senyor dónam del águila lo vol y la potencia
y ajúdam fins que 'm vinga á assoleyá' en ta essencia
y á fóndremhi del tot per sempre més.

Digitized by Google

Digitized by Google

ESPINES

Saber que 'l goig acaba;—ni may vingués.

En la vall de la vida—s' hi trob' de tot:
Juntet á la ventura,—pesars y plors.
Mes si Deu feu espines—de pich sagnós,
Formá per amagarles—roses d' olor.
Viandant, si les has vistes—per ta dissort,
Y ab flors me les cubreixes—¡Deu te dó goig!
Mes si nues les mostres—¡Deu t' ho perdó!
Que l' arbre que 's corgela—no treurá flor.

Les vritats son espines,
Y á mi 'm fan por;
Que m' ha costat saberles
Trossos del cor!

Pesars de la infantesa—ningú 'n fa esment,
Sens pensar que herba tendre—també fa arrel.
¡Ay font de mes alegries!—¡Ay nit dels Reys!
¡Quán venturós me feyan—tos goigs plahents!
Mes la vritat feresta—vingué ben prest,
Emportantsen ab ella—tots mos plahers.
Saber que 'l goig acaba,—¡ni may vingués!
Ficció que me 'l donares—¡jo 't benehesch!

Les vritats son espines,
Y á mi 'm fan por;
Que m' ha costat saberles
Trossos del cor!

Digitized by Google

Digitized by Google

PREMI EXTRAORDINARI

(POESIA)

Premi ofert per l' Excm. Ajuntament de Reus.

Núm. 10.—LO LLEO DE QUERALT de *D. Francesch Ubach y Vinyeta.*

Digitized by Google

Digitized by Google

LO LLEÓ DE QUERALT

I

Aixís que ha rebut las lletras
ab que á la guerra 'l convidan,
de la tristor en l' angoixa
sent impulsos d' alegría.
Las armas del mur despenja
y al punt son escuder crida,
mes ay! que l' escut al darli
lo plor cara avall li llisca.
De nou anirá á la guerra
sens portar en ell escrita,
una empresa, un mot que fassa
l' honor de sa baronía,
y 'n sent racansa y per ella
Deu del cel sab quant daría!
En aixó, ab lo puny s' aixuga
los ulls, veyent á Analguisa,
sa muller la baronesa,
que á darli comiat arriba.
Carinyosa pren aquesta
la espasa; mentres li lliga
l' escudé' 'ls esperons, ella
al costat ja li ha cenyida.
y sentint que baix al pati

Digitized by Google

frisós ja 'l caball renilla,
abdós de la má prenentse
van á la capella, signa's
lo baró y ab veu conmosa
al cel sa pregaria envía:
—Sant Patró de ma nissaga,
sigáu mon conhort y guía;
mes no vulgáu que aquí torne
ab l' escut com al partirne.
Cor de Roure m' anomenan,
no soch bort y distingirse
no 's pot entre mitj dels altres
l' escut de ma baronía.
Vullaume doná' una empresa,
vullaume donar un signe
que als ulls de tothom m' honori
y ahont vaja qui soch jo diga.
Sant Patró de ma nissaga,
grans mercés jo us ne faría;
vullaume doná' una empresa,
sigau mon conhort y guía.—
Moments després galopava
costa avall á tota bridа,
y de la torra més alta
saludava'l Analguisa.

II

Cansat de ferí' ab la llansa,
l' amolla y la espasa treu;
mes un dart son caball tomba
y al desferse dels estreps,
aixís com de cans la fera,
voltat d' enemichs se veu.
—Dónat!—los alarbs li cridan.
—No sou prous,—los respon ell;—
mentre una arma puga moure,
per rendirme, us cal ser més.—
Y 'l bras un sol cop no allárga
que no rodi algú á sos peus,
fins que, dringant, en dos trossos
li salta dels dits l' acer.
—Així un llamp las mans abrusi
que 't donaren tan mal tremp!—
esclama ronch de coratje;

Digitized by Google

y al punt, cayent demunt d' ell
cinch negres de morería
feixugantlo ab lo seu pes,
me 'l lligan y se l' enmenan
dret á la tenda del Xech.
Lo Xech, assegut en terra
demunt d' un coixí arabesch,
indolent amanyagava
lo cap d' una hermosa serp,
que voltada al coll tenía
demunt de son pit cayent,
com d' un xal de glassa negre
y de plata, 'ls dos extrems.
—Quí 'm portéu aquí?—pregunta
sens mirar al presoner;
—ja tinch prous esclaus, matéulo!...—
mes llavors per un incert
alsa 'ls ulls, veulo y als negres
fa esperar:—Cristiá, d' hont ets?
—D' una terra que als contraris
desarmats ja may matém.
—Per Alá! deuli una espasa,
deuli un punyal y un capell.
—Quín rescat vols?—No podrías
pagármel.—Tinch forts castells,
vilas, terras, caballs, armas
y or per darte.—Jo 'n tinch més,
que son meus Prades, Ciurana
Xerta, Flix y Miravet;
si vols que rescat te posi,
será aquest d' un altra lley.
—De combat? enhorabona;
mes cerca de tots los teus
lo cavaller de més brassa,
de més cor y més alé,
que en mos estats, més que Perc
de Queralt, me diu la gent
Cor de Roure y los teus negres
han vist prou ara mateix,
que roures d' aquesta mena
no 'ls tomba cap lley de vents.
—Y donchs, vejam si 't deslliuras
per combat,—barbola 'l Xech;—
mes pensa que 'l teu contrari
es fort, es brau y es valent.

Digitized by Google

—Tant se val!—Témlo!—No tardes
lo combat.—Avuy mateix.—
Surt lo cristiá y el moro
queda amanyagant la serp.

III

De Ciurana en mitj la plassa
tancada de tots cantons,
á en Pere de Queralt treuhen
del Xech los fers servidors.
No 's veu forat ni finestra
teulada ni arbre tampoch.
que per cad' home que hi cabi
no vulgan guaytarhi dos.
Un catafalch hi ha encara
voltat d' homes tot entorn,
derrera un mural de llansas
d' impenetrable espessor,
y aixís que 'l Xech hi pren seti
assegut en coixins d' or,
sota una ombrela de seda
que 'l guarda dels raigs del sol.
d' un corral fá obrir la porta
y en surt un ferést lleó.
Ab la cua arrosseganta,
cap altiu y pas calmós,
caminant va plassa endintre
lo mateix que si estés sol;
de lluny y tot contemplarlo
fa venir esgarrifor.
Del cavallé' al adonarse
deixa anar un ronch de tró,
ab las grapas devanteras
descolga de terra 'ls rochs
y agita d' un cantó al altre
las rojeneas clins del coll.
La lley de contrari al veure
ab que 'l Xech provarlo vol,
llensa 'l de Queralt la espasa,
lo peu dret enrera mou
per melló' aguantar l' empenta
del terrible lluytador;
lo guant de la dreta 's lleva,
del punyal estreny lo pom

Digitized by Google

y ab l' escut lo reflex gira
del sol, dret als ulls del lleó,
qui 'ls tanca enlluernat y 'ls torna
á obrir, bramulant furiós,
al temps que s' alsa, 's redressa
y 'l combat terrible romp.
Tants cents moros com se 'ls miran
ningú gosa dir un mot;
sols lo de Queralt esclama:
—Sant Joan, valgueume vos.
vos del castell de mos avis
benaventurat Patró!—
y de la fera á las grapas
oposant l' escut del front
li ralla la pell cercantli
del cervell la direcció.
Encen més y més la rabia
d' aquesta 'l punxant fibló;
negre sanch sos ulls entela,
las garras violent remóu
cercant l' atrevit estrenyi
que provoca son furor
y 'l ferro de l' armadura
al cruixirhi, per la pols
van lo cavallé' y la fera,
fent estemordí' á tothom;
mes la fera tot de sopte
llensa un crit aterrador,
alsa's dreta urpejant l' ayre
frenética, y en rodó
tomba en terra agonejanta,
clavat lo punyal al cor,
y llensant l' ira en brumera
gola enfora á bullents glops.
Cull l' héroe llavors la espasa.
posa del vensut al coll
son peu, al cervell la punta
del acer. . y 'l lleó mor.

IV

De la guerra 'l baró torna
cavalcant un caball blanch,
bonyegats y plens de rallas
la corassa y los brassals.

Digitized by Google

Armat ve de cimitarra
y d' arabesch yatagá,
present abdós d' un Xech moro
que als valents honra com cal;
colrat y polsós de rostre,
á sas espatllas penjant
una pell de lleó roja
fins las ancas del caball.
y arribant en mitj de plassa,
demunt los estreps alsat,
voltat de la baronesa,
dels clergues y dels vássalls,
corns y grallas y campanas
ab un signe fa callar,
y prenent l' aygua beneyta
així 'ls diu, gojós parlant:
—Montanyas de la Sagarra,
fortas torras de Queralt,
Analguisa benvolguda;
Deu vos guart!
Vassalls de ma baronía,
soldats que mon sou guanyau:
sepultura de mos avis:
ja he tornat!
De las guerras d' ultra l' Ebro,
mercés al senyor Sant Joan,
he 'n guardarém recordansa
per molts d' anys.
No vos duch de terras moras
ni armaduras, ni caballs,
ni telas adamascadas,
ni brodats;
mes per xó 'l guany de l' anada
val molt més que or y brillants.
Reys y prínceps envejosos
me 'n serán!
Mon escut tot llis fins ara,
ja may més me li veurán,
ja hi pintarém una empresa
¡Deu me val!
Sobre camp de sanch vermella
un lleó d' or coronat
y fins al pom cor endintre
mon punyal.
Si 'm nomenan Cor de Roure

Digitized by Google

bon recort ja 'n puch deixar,
qui 'n té 'l cor li cal tenirne
    també 'l bras.
Vassalls de ma baronía,
rebrots de la meva sanch;
d' avuy un lleó es l' emblema
    de Queralt.—
Diu, y al temple tots junts entran
á honrar al senyor Sant Joan,
y campanas, corns y grallas,
tornan alegrar l' espay.

Digitized by Google

Digitized by Google

PREMI EXTRAORDINARI

(PROSA)

Premi ofert per la Redacció de LA RENAIXENSA.

Núm. 11.—LOS PETITS SAYONS de *D. Emili Vilanova.*

Digitized by Google

Digitized by Google

LOS PETITS SAYONS

A Francisco Manel Pau.

I

Lo que vaig á dir sembla que no ha de ser veritat, peró ho es. Só 'l memorialista que tinch més feyna y 'l més *estrany* del gremi. Los del ofici, per enveja, diuhen que tinch la garantía de poguerme alabar de que só de las personas que més retiran á una granota. Los companys de Llotja, també 'm deyan *Jeperudet* y *cara quadrada* en lo temps de la meva infancia qu' es quan las faccions solen esser més agraciadas alcansant aquell punt de tendror y boniquesa en que s' hi cria borrissol embellutat com los préssechs y 'l color sanitós de las pomas camosinas.

Ara penso que ab los anys dech haver prosperat molt, ja que, sobre la pobresa de ma cara, se hi han afegit las deformitats del meu cos que han crescut sens deixarme creixer.

Peró si en mi lo esser lletj y geperut m' ha llevat totas las ditxas y m' ha donat enutj y cansament de sufrir, per

Digitized by Google

altre cantó, (sembla un sarcasme!) m' ha provehit de medis sobrers per guanyarme eixa vida que tants cops he estat á punt de despreciar.

II

A la meva barraqueta sempre sembla que hi haja jubileu. ¡Quín modo d' anar y venir minyonas! hi acuden com las papallonas á las flors!

—¿Manelet, perqué no posa pis?—me diuhen las que venen y no poden entrar ni estarse dretas al llindar de la porta. Com que la meva barraca es d' una construcció del sistema de canutillo—enténguinme: qu' encara no van per apoyarhi la espatlla ja s' arronsa y cruixeix tota que sembla que 's vaja á plegar com una ballesta, tinch de cridar á cada punt:—No empenyeu, noyas, fillas, ó sinó 'm cloureu dins de la tramoya com un ninô de quinquillayre. Aquesta barraca es de mira y no 'm tochs, com vosaltres las donzellas macas; tota es de frontissas, á estil de persiana, y es feta aixís perque no hi há amagos ni fraudulencias: tant se veu desde dins com desde fora.

—Es que no 'ns hi podem estar al nitx del carrer...

—Quant seré rich la faré fer tota de vidre: será més clara qu' un got d' aygua. No tingeu quimera, tot s' apanyará si Deu ho vol; deixeu venir temps y que passe... potser m' acomodaré.

—Je, je, je!—fa alguna noya rihent, ensenyant sas dentetas blancas y petitas com anissos, peró que son una proporció de boniquesa.—Sempre diu la mateixa. ¿Qui 'l voldrá per marit si es tant estrany?

—Calla, plaga, no digas pecats. Aixís la que 'm vullga estará ben aficionada; quín gran mérit enamorarse d' un bon mosso! ¡Tira! allavors sí qu' estaríam ben compostos los que no tenim lluhidesa per fer valdre. Desenganyat, aixó d' estrany es imaginería; d' homes n' hi te d' haver de totas menas, y de donas també: las macas per donárloshi marits farrenyos y las lletjas pera casarlas ab bons mos-

Digitized by Google

Northwestern University Library

sos; y aixís se crian uns llinatjes d' hermosura que si 'l moro vingués á véurels, hi perdría la religió, perque veuría que per tots estils los cristians som guanyadors.

—Quín estornell que n' hi há de vosté! no 'n te poca de lletra menuda.

—Per aixó no vos tiro amoretas, perque vull que la que s' enamori de mi siga pe 'l pró y l' encontra de la meva fesomía y de la meva persona; no vull que després diga que la vaig ensibornar ab paraulas sucreras.

—Ay, lo Manelet, y que n' es de xamós!—esclaman totas.

—Y tan sol y trist qu' estich, que quan entro á casa ja hi som tots. Peró cóm ha de ser ¿que voleu que torci las voluntats? Si la meva planeta es aquesta, qu' haig de mirarme 'l cel de reull?...—

Pobretas! com tenen bon cor, se 'n van convensudas y á vegadas mitx enternidas y tornan perqué 'ls hi enllesteixi una carta.

III

A totas tinch de parlar del mateix terme; del galanteig, del amor... y cregau que á mi parlar del amor me dona molta pena. Peró me 'n surto, perque hi há cosas que de poch ó molt un se las fantasieja y se 'n dona rahó á ulls eluquents; perque, no costa pas gayre imaginar alegría, pau y avinensa, que son las tres brancas del amor. Lo que costa es lograrlas, ¡y tant si costa!

Peró d' aquesta manera seguexo la beta y com las hi entench la flor, parlántloshi de festeigs y currutacos, de renyinas y compostas, al sentir qu' endevino totas las sevas trapacerías esclafeixen unas rialladas que jo 'm penso que gastan més alegría ab mi que nó ab los seus xicots.

IV

A una sola may li vaig parlar ab lo tó rialler y festós

Digitized by Google

que sempre he tingut per las altras.—Sr. Manel, vosté sempre está trist;—me deya quan me portava á llegir carta del seu promés que servía al exércit de Cubá.—Vosté no més es serio que ab mi.

—Qué vols que 't diga, Marieta, tu ets d' un' altra lley que no pas las demés; tu ets molt entenimentada, molt prudenta, y ¿vols que t' ho diga? á las horas que tu vens l' humor de riure ja m' ha passat.—

Pobre de mi si hagués volgut esplicarli lo perque no sabía ferli broma; potser no haguera sigut may més la meva amiga ni jo 'l seu confident.

Cada quinze dias venía á véurem una ó duas vegadas. Me semblava qu' era 'l sol, que venía á visitarme. Era bona, amable, y en la cara se li retratavan totas las hermosuras del seu cor ademés de las perfeccions que ja hi tenía. Me mirava ab un ulls tan pietosos, de tan suavíssima mirada, que jo 'm conmovía pensant:—Es l' únich ser que no 't contempla com á un esguerrat, l' unich per qui 't trasformas y creixes y tens valguer.

Pensava ab ella, y la seva imatge m' acompanyava per tot: en aquellas horas passadas á casa entre la tristor de quatre parets; en mos passeigs solitaris; en aqueixas vetlladas eternas del hivern en que á las cinch ja es fosch y tanco la barraca y m' enterro en mon quarto per apartarme d' una familia que no es la meva, que no més m' estima y m' allarga la má com si volgués donarme amistosa enqueixada un cop al mes, quan tinch de pagar la dispesa.

Quan la Marieta venía á la barraca ¡trist de mi! venía á parlarme dels seus amors. Jo la escoltava ab fingida indiferencia, jo era 'l seu secretari y 'l portador d' una correspondencia honesta y apassionada, apassionada sí, perque jo, per boca seva, deya al seu promés totas las galanuras, totas las festositats que li haguera dit á ella.

¡Quantas miradas hermosas, quants sospirs enamorats li arrancava al llegirli mas cartas! Jo alsava 'ls ulls y veya 'ls seus humits y tendres ficsos en ma cara; jo sentía ba-

Digitized by Google

tre 'l seu cor y veya lo panteig de sa respiració fatigosa en los imperceptibles mohiments ab que s' agitava lo seu pit. ¡Quín recort! alló era entreveure la gloria amarrat á las reixas dels llims. Jo podía conmoure, enamorar ab los encisos de ma passió, mes no podía lograrne recompensa. Ella 'm mirava ab tanta tendresa perque 's mirava á sí mateixa: sentía cóm mas paraulas li escorcollavan lo cor; que trobava la espressió fidel qu' ella no haguera may lograt, y tota la passió de sas miradas era com llum reflecta qu' ella tornava á absorbir ab la fogositat dels seus ulls.

Una tarda va venir plorant; portava una carta desclosa del seu estimat.—¿Que tens, Marieta, que hi há malas novas?—Lleigeixi;—'m va dir rompent lo plor ab singlots.

Peró no era res; lo seu promés qu' estava ressentit y la deixava per gelosía suposant que la Marieta anava als balls. Rès, quimeras, mals averanys d' enamorats que no coneixen lo bé que desprecían. Jo 'm vaig posar á riure; ella despacientada m' interrogava obrint molt los ulls en los que hi tremolavan duas llágrimas ¡malasaguanyadas! que perderen son brill y 's fongueren en los llassos del mocador.

—Tot s' arreglará, no tingas temor; jo 'm compondré y al correu vinent vindrá una carta que 't dirá lo que 's diu á totas; la mateixa cansó: *que t' anyora, que serás tu ó cap més.*

—¿M' ho promet?—Va dir axecantse, posantme la má sobre la espatlla, ficsa en la meva sa mirada en la que s' hi endevinava la intenció continguda de ferme una caricia. —No t' espantis, sosségat, torna demá, t' ho prometo;— li vaig respondre tremolant de goig.

Y aquella noya hermosíssima que jo, mesquí, fins aixecantme de puntetas tenía d' alsar lo cap per contemplarla, incliná sobre meu una mirada que 'm fonía 'l cor ab la espressió amorosa—ó d' agrahiment—que s' hi llegía.

Me vaig posar desseguida á escriure al promés (diguémho aixís, encara que la intenció no hi fós.) Sentía en los

Digitized by Google

meus polsos l' esbategar de la febra; lo que m' acudía á la imaginació no bastava á contenirshi; fugían ab la mateixa precipitació qu' eran vinguts, aixís los pensaments com las paraulas ab que debían ser estampats, y n' acudían d' altres ab la mateixa seguidesa. La má no tenía prou vivor per conseguirlas y ficsarlas en aquella carta, en la que jo hi prodigava á dojo totas las tristesas y las alegrías d' un cor enamorat, regalanthi las amoretas y las dolsaynas fins á sobreixir y escríurelas en los ánguls dels fulls que sobressortían sota 'l paper, tal com si hagués volgut omplir de flors á l' ídol que adorava y esténdreli una catifa á sas plantas perque trobés arreu perfums y boniquesas que l' embriaguessen.

Aquell recort que sempre floreix un sol cop ha granat. La Marieta va passar un dia per devant de la meva barraca ab lo seu marit y 'l seus fills; sa mirada distreta se ficsá en mí, va parlar al seu marit, qui 's girá de sopte brillantli los seus ulls ab espressió rencorosa, la que 's dulcificá al mateix acte de véurem.—Gracias á Deu!—vaig murmurar:—ni ell t' aborreix ni ella m' ha olvidat.—Aquesta es ma gloria. La que jo estimo, en sos moments felissos potser recorda al pobre esguerrat al qui deu sa ditxa. Quí sab si quan besa 'ls seus fills, la meva imatge s' interposa entre sos rostres y arreplega 'l suavíssim calor de sas caricias.

Després la he tornada á veure; jo m' amago y al contemplár aquellas criaturas penso... ¡ay! lo que penso no ho goso á divulgar; y després me dich:—Si aquestos infants quedessen orfes de pares, ningú, ningú més tindría dret á ampararlos y volguerlos tant com jo. ¡Cóm m' estimaría la Marieta, y qu' hermós y agraciat fora per ella l' esguerrat que ampararía 'ls seus orfanets!

V

Quan estich sol, visch trobant recompensas y alegrías en la soletat; quan m' arrisco á sortir, llavors lo món om-

Digitized by Google

pla de fel las ilusions que jo endolsava. En ma pobra barraqueta vareig coneixer la felicitat: allí la conreo y tots me respectan,—no sé si perque 'm necessitan;—al exir d' allí, d' aquella celda de la meva pau, sempre 'm persegueixen ab miradas moferas y ab gestos despreciadors la canalla mal criada y 'ls grandassots desvergonyits.

VI

¡Pobra mare! diuhen las que la van coneixer que plorava molt veyentme esguerradet y desarrollarse á mida que posava anys, la deformitat del meu cos.

Fora de la mare, casi bé á tothom he fet riure. Puch dir que porto la divertissió á sobre, encara qu' estiga trist. Lo meu natural, las mevas inclinacions se 'n van més aviat á la melancolía que nó al contentament. Mes tothom, dali, en presentantse lo Manelet á qualsevulla societat, com més coneguts hi trobo, més me reben ab rialletas y mofas.

¡Quín geni tant estrany tindría la mare, que plorava per lo que als demés ha fet riure sempre!...

Jo 'm presento sèrio, decorós, urbá y atent ab los més ignorants, y ab los més pobres de criansa; y tenint respecte fins als desvergonyits, no 'm val, perque aixís mateix me fan burlas y 'm motejan. Los que sembla que tenen educació, també 'm saludan posantme ditxos y sobrenoms y riuhen tots á mas costas; los brétols y la gent de bé tots tenen un modo de pensar igual per fer xala del pobre esguerrat.

Si 'l meu cor fos ruhí ó fossen venjatius los meus incomodos, la ira que sofreixo 'm faría malehir á molta gent. Peró tinch prou temor de que Deu m' atenga y llavors, quants dels que 's diverteixen ab mí potser amargarían sas riallas per tota la vida.

Me faig lo Joan de Tarragona, y entre 'l content que per tot arreu me persegueix, penso: val més un de trist, si n' han de resultar tants d' alegres. Cada dia tindría de

Digitized by Google

despreciar caras novas; es dir que per cada coneixensa 'm resulta un nou burleta. Ningú s' avé á respectarme per lo que só; sinó que tothom se pren la facultat de riure per lo que represento; qu' es una desgracia que Deu ne guart á tothom. Peró en lo món los que la tenim fem una llástima molt jubilosa y la gent nos plany ab mitxas riallas; y planyensa que fa riure, poch conhort dona.

Prou me guardo de fer lo sentimental, perque allavors las riotas no 'm deixarían medrar. Un camí que vaig esser débil per manifestar lo sentiment del meu cor, m'afrontaren de debó:—Vés, home vés; séu, descansa; no t' hi enfondis ab certas cosas que 't son contrarias. ¿No veus que musclejas sempre y las minyonas se pensan que las desprecias?...—

Desde llavors refujo tota amistat; vaig sol, y consumo la hisenda que 'm deixá la meva mare: ploro ma desgracia.

VII

Per mi lo món está plé de bufons; en lloch veig serietat, y tanta folga no la trobo natural ni de bon ésser. Me diuhen geperut y no 'm mancan; jo tinch per neci á tothom que 's burla de mi y 'm dono 'l luxo de contemplar casi bé á tot' una humanitat de tontos ó perversos mentres ella no més contempla á un contrafet. Aquest es lo resúmen que tinch prés del món; ó imbécils ó esguerrats de conciencia, aixís com jo 'n só de la figura.

Las ánimas perfetas, los cors generosos, no 'ls trobo sovint; ó s' amagan ó restan poch temps assí baix. Jo crech que Deu va poblant lo cel ab ellas; la gent honesta fuig y 's recata per no alternar ab esta escuma. Ay! si allí també fossem infelissos los que arrastrem eixa creu, jo fora condemnat duas vegadas. M' escruixeix de pensar las blasfemias ab que la rancunia y l' aborrició meva 's desfogarían. L' ángel caygut adorá un dia la llum eterna; jo, més desditxat, no tindría per malehir ma desgracia ni

Digitized by Google

'l recort de una felicitat lograda ni la dolsor d' un bé perdut. La meva damnació fora com l' humor venenós del escorpí que s' exala per esser mortal.

VIII

Tinch fama de divertit y xistós; no tenen rahó; mes la gent, á copia de dirmho, m' han fet tornar agut y maliciós, y á cada escomesa irónica, á cada xiste grosser, haig de tenir una contesta soptada, amatenta, que fibli y marqui verdanch com una fuetada si vull que 'm deixin en pau y 's quedin sense trassa per tornarhi. Jeperut me diuhen y 'm cridan per tot arreu, lo mateix los estudiants que 'ls obrers. Y á vosaltres, quí vos adresserá, la justicia?

IX

Vaig arrambat per las aceras; de tothom me recelo; no goso ocupar gayre lloch y só ditxós si logro arribar á casa sens que ningú m' haja notat.

Jo surto al camp, y allí trobo amplarias que ni la vista pot conseguir; me sembla que 'n disfruto sol, que s' han extés no més que per mi; tant m' anyoro de las grandesas de Deu, y m' agradan, y prench salut quan puch eixir del encongiment en que vegeto. Ma mirada s' allunya per los espays, que jo 'm penso que blavejan per mi sol; las aus que hi volan me semblan correus cantarins que venen del cel per donarme alegransas; las flors no 's mustigan á ma mirada ni 's colltorsen (temerós de mi que no goso mirar per por d' ofendre); ellas s' ufanan y llensan perfums que jo 'ls prench com petons d' unas enamoradas que las tenía entristidas ma ausencia... Per tot veig perfeccions y galanuras, y estimo ¡Deu! á mi que m' está vedada la estimació. ¡Oh, quín goig, quíns encisos d' amor! Després que lo pensament y 'ls ulls s' han anegat en llum, se 'm mitx clouhen llanguits com saciats de pla-

Digitized by Google

her. Veig la ciutat confosa entre boyras malsanas que no logran remontarse .. Sentat en un pujol, la miro estesa á mos peus; ¡ni un sultan assaboreix voluptuositats tan refinadas! lo sol m' envolta, y sento en mas galtas lo calor de sas caricias; las ayguas corren y saltan enjoyantse ab bombolletas d' escuma, mostránsem galanas y obsequiosas; l' aureig, que sé jo d' hont vé tant adalerat portant flayres y més flayres agradosos y suaus.

Las margaridetas se gronxan ab afectat melindre que sembla que diguin que *sí* y que *nó* mirantme ficso ab son ull d' or. Las rosellas aixecan sas corolas y 's diría que s' encenen y enrajolan perque las guayto ab ulls d' estimació; volan pardals confegint cansons que no poden combinar; álsanse papallonas y revolan mitx perdudas com flors que haguessen abandonat lo seu tronquet y volguessen tornar á ser cautivas... Tot es pau, amors y boniquesa; tot té parella y companyía... L' arbre solitari té als seus peus una ombra amorosa que 'ls hi besa sempre; la pols de terra enquibida entre la escletxa de dos rochs també te galant: un fonoll qu' estira son cos prim per veure lo que passa fora de la presó de sa estimada y li esplica després ab llenguatje qu' es un bálsam de fragancias. L' herbey té gotetas de rosada que l' axamoran; l' aygua del regaró llisca sobre palets y féntloshi la gara-gara s' escorra avall per fer novas moixaynas als altres enamorats; las sargantanas, com damiselas desinvoltas, corren garbejant son cos, se fican recelosas al cau y trayent lo cap defora, ab sos ulls plens de vivor sembla que guaytin per quín indret las hi vindrá 'l currutaco. D' assí y d' allí veig currúas de formigas que pujan ó baixan provehidas com si tornessen de mercat. Sota de la revenissa hi trobo una marieta, no sé si en amorós col-loqui ab aquells botonets blanchs ó si cercant l' ombra per pensar ab l' estimat...

Jo també hi componch lo meu idili, y en aquell concert de galas, de llum, de flayres y d' amors, també hi porto la meva armonía: penso ab ella, ab ma estimada, guayto al cel y 'm signa ma ventura que tindré d' assolirla allí!

Digitized by Google

X

Las minyonas que venen á la barraca diuhen que no envelleixo may. ¡Deu meu! morir jove ¡ay! quín conhort més dols, morir ab las il·lusions. ¡Si á tant arribés la sort meva! Cóm me fan glatir d' esperansa quan troban per mon semblant que la joventut no 'm deixa. Perque ma desgracia la temo per la vellesa; allavors los mofers no 'm deixarán gaudir de la soletat, que es ma estimada única, la de sempre, la que no 'm deix ni m' abandona per altres llohansas més agradosas.

Temo á la vellesa per la horrenda solitut del hospital, per aqueix desamparo, per aquest apartament de tot amor y voluntat. ¡Desvalgut de mi! jo que he estimat tant, jo que he sentit cremarme ab passió estéril sens trobar un mitx-riure falaguer que calmés la exaltació dels meus amors; morir sol, en una quadra del hospital, oblidat de tothom, ab la rancunia en lo pit y 'l fel de tanta desditxa!

Y tant com morir al hospital sentint los fatigosos gemechs de dolor y 'l ranell d' altres infelissos que pugnan per deixar la vida, temo á la vellesa, perque temo á eixa turba dessarrapada de criaturas, á eixa ignocencia abretulada dels nostres carrers y á esta joventut, acás ben vestida, estrafalaria per esser xistosa, que persegueix y martiritza y fa escarnot de l' ancianitat si es prou desgraciada, per defectes ó pobresa d' enteniment, á escáureli d' ull, que allavors ni la plany ni la respecta si pot bromejar y fer riure al pilot de desfeynats que s' hi ajuntan per distréures.

Digitized by Google

Digitized by Google

Núm. 12.—DISCURS DE GRACIAS del Mantenedor
D. Joseph Feliu y Codina.

Digitized by Google

Digitized by Google

EXCEL-LENTISSIM SENYOR:

SENYORAS Y SENYORS:

Me pertoca dirijirvos la paraula en aquest moment darrerench de la Festa, que sería lo més propici per captarme á petit cost lo vostre aplaudiment, gracias á la disposició en que us deixa l' esperit, lo placévol, lo hermós espectacle en que havéu anat prenent tan animada y tan íntima part; si no 'l fes també lo menos favorable lo desautorisat de ma veu, que s' aixeca després de tantas autorisadas, y la impaciencia ab que tots los cors glateixen per deixar esclatar l' entussiasme y tota la varietat d' altres afectes, tan nobles com impetuosos, qu' en aquells s' han anat despertant. Per aquesta rahó me considero ab poch dret á entretenirvos per molta estona y serán mas paraulas tan breus com la ocasió ho demana y jo crech que ho deuhen ser.

Detureuvos un moment tant sols; conteníu no més qu' una y fora de las batégadas del vostre pit; reteniu las

Digitized by Google

mans que volen allargarse cap á estrenyer las dels héroes d' aquesta diada gloriosa, las mans dels poetas premiats; y aguanteus per lo curt espay d' un pensament, la abrassada ab que ja us tarda manifestar lo vostre goig y donarvos los uns als altres la enhorabona, per la rica y rescent cullita de glorias que en lo camp fertilíssim de las lletras catalanas acabém de obtenir. Espereuvos, dich, no més qu' un breu instant, pera convertir en rahó ben pensada, aquest sentiment que á tots nos omplena 'ls cors, pera que segons es costum dels fills de la nostra terra, ab la generositat y ab la vivesa del afecte s' hi combini la serenitat del judici, y ab la ditxa que 'ns ocasiona 'l sentir, s' hi barreji l' honra que sempre determina 'l pensar. Sempre ha sigut de trascendencia innegable,—tant innegable com positivament experimentada,—la qu' ha tingut aquesta festa dels Jochs Florals, desde 'l punt benhaurat y memorable de sa restauració fins á l' hora en que 'ns hem aplegat pera celebrar la d' enguany. En ella pot ben dirse que anyalment se verifica tota d' un cop y ab tota sa enlluhernadora esplendidesa, la magnifica brotada del Maig catalá; á n' ella han vingut sempre á reunirse en una sola manifestació d' hermosura, de plaher, de potensa arrebasadora, d' esperit enérgich y creador, d' amor patri, de recort al passat, de grandesa en lo present, de nobilíssims anhels per l' esdevenidor, de forsa, d' alé, de inteligencia, de sentiment, de vida en una paraula, tots los elements que en ostentosa abundor existeixen en aquesta terra, patria adorada nostra, á la qual sembla qu' una sort benhaurada haji donat per regositj aquell embadalim ent constant de contemplarse á sí mateixa, que 'ls deus mitológichs donaren per cástich al Narcís de la rondalla grega. Aquí 'l talent, aquí la inspiració, aquí l' entussiasme pur y generós, aquí las revelacions més fermas y més determinadas de la sava ardenta y poderosa que enforteix,

Digitized by Google

y fecundisa, y allarga, y fá eterna la existencia d' un poble; y aquí la bellesa, la tendra afició, la rica joventut de las donas catalanas, venint á embaumar ab son perfum diví l' ayre per lo qual se llansan los accents ja encisadors, ja enérgichs, y sempre inspirats, dels nostres poetas. Sempre, quàn ha arrivat lo punt de sortir d' aquí, hem pogut tots repetirnos: no hi ha dubte que som un poble.

Pero avuy bé 'ns pertoca repetírnosho ab major fruició, y comunicarnos aqueix pensament ab tó més enardit que may, y esculpirne, si aixís me deixeu dirho, lo convensiment en lo bell centre del nostre cor. Avuy qu' á Catalunya li convé més que may retraurer als ulls de tots los qui la contemplan, los títols indiscutibles que l' assisteixen pera no veurer sacrificat, y ni sisquera interromput lo seu progrés, avuy que sembla véurers cridada á judici de residencia, avuy que si capigués en esperits catalans lo dubte y 'l defalliment, semblaría ocasió oportuna pera dubtar y defallir, avuy finalment, que aquesta terra de historia tan lluminosa y de present tant gran, se veu necessitada de desenrrotllar lo pergamí de sa executoria; avuy, dich, aquesta Festa qu' en aquest lloch estém terminant, ha de portarnos—jo us hi invito,—á formular en pensaments lo nostre entussiasme y en propósits la nostra satisfacció. Si surtim d' aquí dihentnos com tots los anys:—No hi ha dubte que som un poble; siga ja no sols pera regositjarnos y sentirne lo dols content de familia. Un poble que se sent poble, y més quan pot véurers en perill de que això no se li reconegui prou per entér té dintre de tot moment histórích, lo deber de propagar la seva influensa y de mostrarse per la vía del exemple y del comers de relacions totas menas que entre contrada y contrada existeix, en tota la grandesa de son estat y ab tota la evidensa dels seus drets civilisadors. Vull dir, donchs, que fills de Catalunya, no 'ns cenyím com

Digitized by Google

potser fins ara ho havém fet, á gosar per nosaltres sols, las ditxas d' un estat venturós, y que no 'n tinguém prou, com n' hem tingut fins ara, ab lo plaher exclussiu de tramétrens los nostres orgulls llegítims y de regalarnos ab nostras propias victorias; mentres aixís nos desvancixém ab aquestas venturas y norabonas, fora d' aquí,—bé prou que ho hem vist,—se propagan ideas, se sancionan principis, y fins s' estableixen sistemas que posan á Catalunya en un lloch d' olvit ab que may, ni ahir nostres avis, ni avuy nosaltres nos hem pogut resignar. Surtim de Catalunya á fer catalanisme, treguém fora dels llindars d' aquesta masía pairal las riquesas que la omplenan; mostrém á n' als altres aixó de que nosaltres ja estém convensuts; fem que 's digui á fora lo mateix que 's diu á dins, y prengui 'l catalanisme la missió incansable d' anar grabant en las fitas de totas las provincias espanyolas, aquestas paraulas que tots nos repetim al sortir d' aquí: «no hi ha dubte que som un poble.»

Avuy que en aquesta Festa se fá tangible y evident lo poder de vida que disfrutem, avuy que juntadas en aquest lloch á la veu de la poesía se trovan la inteligencia y la joventut, la maduresa y lo calor, la hermosura y lo sentiment, totas las riquesas plegadas que contribueixen á formar lo tresor de la nostra terra, preneu tots alé y resolució per anar ab aquest tresor á comprar lo convenciment dels estranys, á guanyar l' admiració dels que 'ns menysprean, á lluitar ab las armas forjadas al calor de tan bon foch, ab los que esgrimeixen las sevas contra la prosperitat catalana, per anar difundint per Espanya y per fora d' ella l' evangeli de las nostras doctrinas justas contra la falsas predicacions del Korán sofístich dels nostres enemichs. Serveixin, donchs, las impresions d'aquest acte, pera despertarnos coratge y alé, aixequém lo só de las nostras veus, despertém fins á las més llunyadanas

Digitized by Google

contradas ab la remor poderosa que fan los accents dels nostres trovadors barrejats ab lo cant del obrer y lo retró de nostras fábricas, y ja veuréu com arribará un dia que al eixir los catalans enardits per las impresions d' una Festa com la d' avuy y al dirse ab lo gojós convenciment de son cor: «no hi ha dupte que som un poble,» una veu forastera 'ls respondrá per donarlos la rahó, dihentlos: «Sí, sou un poble; tota Espanya reconeix qu' ho sou.»

HE DIT.

Digitized by Google

Digitized by Google

LLISTA DE LAS COMPOSICIONS

Digitized by Google

Digitized by Google

LLISTA

DE LAS

COMPOSICIONS PRESENTADAS AL CERTAMEN

Número 1.—Primerenca. *Morir, si pura é bella.*—2. Vint anys. *Barreja de tot.*—3. Catalunya. *Surge et ambula.*—4. Venjansa. *Fides.*—5. La brema. *Raims culliuñe, culliu, culliu.*—6. Dina. *Ditxós qui d' humil se paga—com la viola baix la ubaga.*—7. La padrina. *Deu la guardi la padrina.—Deu la guardi de tot mal.*—8. Al Renaixement catalá. *¡Avant!*—9. Himne patriótich al renaixement del esperit catalá. *Pro aris et focis.*—10 A la reina de la festa. *Salve Regina.*—11. Casades y fadrines. *Pert la paraula empenyada etc.*—12. Al Equador, *Oda.*—13. La jornada del Bruch. *Encar la barretina-vol dir Independencia* J. Collell.—14. La lira del cor. *Son nom.... son nom escrit está en mon cor.* A. Blanch.—15. La balada del amor. *Pare y Senyor, son mortas totas las rassas etc.* F. Ubach.—16. Lo cant del Rossinyol. *Ve 'l capvespre y cobreix d' ombra les planes y comellars.*—17. A la Patria. *Te cantaren los segles que moriren—té cantarán los segles naixeders.*—18. Vora la llar. *Y 'l vell, lo front alsantne, esplica ab veu que 'l tremolor li mimva etc.* J. Pons y

Digitized by Google

GALLARZA.—19. La Madrasta, *¡Ay Castella, castellana, no t' hagués conegut may!* VICTOR BALAGUER.—20. Lo foll. *Deu nos dó, per cert d' eixas follias.* VICTOR BALAGUER.—21. Lo mandolinaire. *¡Va de bo!*—22. La Desorientada. *Tinch sá lo cos* F. P. BRIZ.—23. La professía *¡Ay Sant Vicens Ferrer!* —24. Cansó proteccionista. *Llansadora corredora—passa y fora tot fent via*—A. CARETA.—25. Lo gran Rey. *Escolteula la historia.*—26. Lo Malandri. *¡Mateulo!*—27. Lo fill d' Italia. *Italia, dolsa Italia, la patria dels poetas.* V. BALAGUER. —28. Bort de Patria. *Planyeuvos camps de Dela.* M. MILÁ.—29. Catalanisme. *Y si el castellano es la lengua nacional ¿es por ventura una lengua desnacional el catalan?* VICTOR BALAGUER.—30. Cansó de nit. *Avuy que 'ns deixará casi á les fosques la lluna etc.* BARTOMEU FERRÁ.—31. Lo combat. *Y escupint foch y ferro s' abrahonan á la gola d' abismes udolant* J. VERDAGUER.—32. La vida d' un pintor. *Arte y Letras.* —33. Recorts d' un dia. *¡Oh sosegada y apacible vida—con cuantas veras y dolor te envidio!*—34. Lo casat felís. *Pax vobis.*—35. Nit de fel. *Pocas m' en done Deu—d' eixa manera.*—36. Las musas y 'l poeta. *¡Escoltáume!*—37. La meva amor. *Qui sia trist—de mos dictats no cur.* AUSIÁS MARCH.—38. Desconhort. *Y muero, porqué no muero.* SANTA TERESA DE JESUS.—39. Als joves. *Lectorem delectando pariterque monendo.* HORACI.—40. Cansó del estiu, *Sota l' ombreta.*—41. Per molts anys! *Cuadro en prosa.*—42. Ma esposa, *...dos y tres fan cinch.*—43. Oblit. *Vull oblidar y viurer, en brassos del amor.*—44. Bon remey. *Pit y fora.*—45. A mon amor. *Desengany.*—46. ¡Coratje! *Aun hay patria, Veremundo!*—47. La conquesta de Maylorcha. *Remembra lo passat.*—48. Somni d' estiu. *¡Tot fou mentida!*—49 Orgía. *Tot es fum.*—50. La Santa Imatje. *Mater amabilis.*—51. A Numancia. *¡Exelcior!*—52. Amor folla. *¡Emakumea!*—53. Lo missatjer. *Fou sempre lo rey d' Espanya,—sols comte dels catalans.*—54. L' últim adeu á la patria. *Finis catalauniæ,*—55. Lo barretinayre catalá. *Patria.*—56. Als catalans. *Fæcunda culpæ*

Digitized by Google

sæcula.—57. Un full d' historia. *Brotets*.—58. Una usansa que s' acaba. *Plany*.—59. La primera culpa. *Inimicitias ponam inter te et mulierem. Genes-3-15*.—60. Los oblidats. *¿Fins á quan?*.—61. La Madrastra. *Veri*.—62. Cansoneta. *Una cansoneta nova—be la sentiréu cantar*.—63. L' escut catalá. *¡¡¡Esperit patri!!!*—64. La comanda d' Otger.—65. A una lleñyatera. *Donselleta hermosa, etc*.—66. Un plor. *Per la mort de mon inolvidable amich y malaguanyat poeta en V. Piera Tossetti*.—67. La mort del gat. *¡Que voleu que hi fasse!*—68. Fantasía. *A. J.....*—69. ¡Pobre reyna! *Dissort*.—70. Lo segador. *Ara ve lo Juny—los segadors baixan*. (CANSÓ POPULAR.)—71. Lo segle d' or. *Segle XIX*.—72. Present de bodas.—73. Ombra y gloria. *En altre mon, á mi, par que jo sia*. (A. MARCH).—74. Las potas del gat. *Gra y palla*.—75. Himne catalanista. *Honra y travall*.—76. Lo meu ram. *Vora 'l Mediterrani «dorms vetllant»*. (A. MASRIERA.)—77. Plany. *¡Pobre pátria sens patrici!—¡pobre mare sense fills!* T. THÓS Y CODINA.—78. Mossen Borra. *La gent diu que la faig riurer; ella may m' ha fet plorar*.—79. A Catalunya. *Recorts*.—80. La flor natural. *Alt es lo sostre—bella la cambra, etc*. F. P. BRIZ.—81. Lo desafío dels aymants. *Todo es vano contra el amor*. DESCHAMPS.—82. A Catalunya. *Primer lo mon finirá—avans que 'l nom catalá*.—83. Himne catalá. *Retorn*.—84. La diada dels monuments. *¡Som germans*.—85. A una amiga. *¡Mesquineta!*—86. ¡Fá catorze anys! *Es lo derrer, es lo derrer que 'm feres aquell petó, etc*.—87. Somni profétich. *¡Quin somni més estrany!*—88. Espill de gloria. *Sant Pere de Galligans*.—89. Un desitj de Catalunya. *Ho se; no 'n 'n mereix cap*.—90. Lley suprema. *Humanitat*.—91. Himne del Renaixement Catalá. *Joyells*. 92. Colecció d' articles morals. *La moral es la felicitat dels pobles*.—93. Mos amors. *Goig*.—94. Lo ceguet. *Fides*.—95. Lo sant Rosari. *Per la senyal de la Santa creu.....*—96. Himne catalá. *Renaixensa*.—97. Lo Lleó de Queralt.—98. La darrera vetlla. *Fides*.—99. L'

Digitized by Google

Aguila de Pathmos. *Fides.*—100. ¡Dolors! *No te deseo otro castigo que el de que llegues á sentir lo que yo siento, etc.*—101. Una historia d' amor. *Ella es vieja, pero fea.* QUEVEDO. —102. La Gracieta.—103. Un bon sermó. *¡Oh Caritat, filla del Cel!*—104. La mía amor. *Flor de Maig—esclata prompte.*—105. Lo plor de la Verge. *¡Dolcissim Jesús—fillet de Maria! etc.*—106. Ma Patria.—*¿Patria aymada—que t' has fet.*—107. La vida moderna. *Lo segle camina, no 's para ja may.*—108. Cant de guerra. *¡Venjansa!*—109. Espines *Saber que 'l goig acaba—¡ni may vingués!*—110. Amor de mare. *No n' hi ha d' altre més gran.*—111. Lo mestre de minyons. *Soch un mártir del progrés.*—112. ¡Desterrat! *Mort vivent.*—113. La cansó de la vida. *Dól.*—114. Brots. *La llevó del amor n' ha tret brotada.*—115. Lo Renaixement catalá. *¡Avant!.....*—116. Lo mariner de Rosas. *Sempre.*—117, ¡Renaixensa! *Himne—¡Avant!*—118. La pastora catalana. *Germandat.*—119. Goig. *Ce que j' ecris est bon pour les buveurs de bière.*—120. Las tres germanas. *Fé, Esperansa, Caritat.*—121. La musa popular. (*Primpcesa dels meus sentits) cansó popular.*—122. A Deu. *Impotencia.*—123. ¡Girona! *Independencia y Patria.*—124. Lo darrer trovador. *Adeu per sempre, oh patria.*—125. Epístola. *¡Oh libertad preciosa—no comparada al oro etc.* LOPE DE VEGA..—126. Lo joyell de la corona del Rey en Jaume primer. *En Tarragona 'l forjaren etc.*—127. Tota una vida. *Las quatre estacions.* 128. Neguit. ¡*Las!*—129. Una carta. *Las petites coses, sontne á voltes un obstacle etc.*—130. Més enllá! *Plús ultra.*—131. La muller d' Anfons lo sábi. *¿Hont anéu senyora reyna?.....*—132. Viure es lluytar. ¡*Sort fatal!*—133. Helena. *Artis Stella.*—134. Himne. *L' hora dels pobles ha sonat per tot.* UBACH.—135. Cansó.—136. Lo moliner d' Arcadell. ¡*Mala sort!*—137. La bella vida. *Lo sentiment es vida; —La vida es se' estimat.*—138. Lo rey Martí á Valldonsella. *Fortis et estrenuus, Martinus Aragoniæ Rex.*—139. Idili d' amor. *Senzilla, ingénua y pura, ¡aixis fou ma passió!* LEO-

Digitized by Google

PARDI.—140. A trench d' auba. *Oh Senyor Deu, é quant será quet mostres?* AUSÍAS MARCH.—141. Lo Rey y la Mort. *Fatals amors.*—142. La regina de la festa. *Patria, Fides amor.* 143. Lo Sagell. *Patria, Fides, Amor.*—144. Oda. *Asi los héroes de la patria mia.* VÍCTOR BALAGUER.—145. Idili. *Allà á Moreria—las aus s' han juntat, voreta l' arena....*—146. Los tresamors. *Basta una queja, un dolor, una làgrima etc.*—147. Lo fosser. *Ell mateix!*—148. Lo bruel del Estany.—149. Lo siti de Tarragona.—1811. *Gent del camp, gent del llamp.*—150. ***—*Lo bosch es causa de sos neguits.*—151. L' amor. *La imaginació es lo pulmó de l' ánima.* HIPPEL.—152. Al llibre de la historia. *¡Patria meva!*—153. Dos camins. *¿Quin es lo bó?*—154. La Concepció de María. *Mater inmaculata.*—155. La Creu. *Redempció nostra.*—156. La mort del Sol. *Lleva en si mismo las condiciones de una duracion infinita.* M. BRUN.—157. La casa de las ninas. *A ma germana.*—158. La mida de la Verge.—*¿Ahont ets fill de mes entranyes?*—159. Los Jochs d' enguany. — 160. Menyspreu del mon. *Sols en vos, mon Deu, està la ditxa.*—161. Lo Carro triomfal. *¡Victor!*—162. Lo poeta.—***—163. Lo que diu lo vent. *Historia trista diu l' oronel.* F. SOLER —164. Cant de dol. *L' arbre de verdes branques caygué y mori.* M. Y FONTANALS. —165. Lo fuster. *Com lo nostre ofici—no n' hi cap més.*—166. Lo plany del presoner. *Patria.*—167. Amor.—***—168. En Joan lo Cassador. *Le Roi s' amuse.*—169. La prometensa.—*Diga Vd. con qué se cura ó mi amor ó mi locura.* D. SOLÍS.—170. ¡Alabat sía Deu que tenim blat! *La vida del camp n' es vida.*—171. Cant epitalámich. *Lluna de mel lluna de cel.*—172. Lampegia. *Por Alah que no se hizo—mejor caza en estas tierras* A. DE BOFARULL.—173. La Naturalesa. *A tu 't deu la vida—quant viu en la terra.*—174. La tornada del Avi. *Cuanto va de ayer à hoy.*—175. Les noyes del Panadés. *Dominus vobiscum.*—176. La cansó del boig. *¡Digali boig!*—177. L' arbre de la Pàtria. *Himne.*—178. La creu del terme. *Balada.*—179. A María. *Azucenas de Abril, dad à mi aliento*

Digitized by Google

etc. ZORRILLA.—180. Lo Cometa. *Avant.*—181. Dotzena de frare. *Faulas.*—182. L' esprit catalá. *Himne—Avant.*—183. Historia y Tradició.—184. Tardor. *Ma mare es la tristesa—ja en ma tendra infantesa etc.*—185. L' arbre de la Llibertat. *¿Qui coneix la noble historia d' aqueix arbre sobirá.* M. AGUILÓ.—186. Sardana. *Suene la gayta—ruede la danza.* PIFERRER.—187. Los llenyaters. *Siguemhi.*—188. L' assalt de Montjuich. *Res tinch de tractar ab los enemichs de ma patria.* A. DE CASTRO —189. Lluyta. *Deu ho sab.*—190. Somni d' un rey. *Del Rey dels reys, espera lo juhi.*—191. Ma vall. *Ab plor als ulls retorno patria mia.*—192. Lo rabí Struch. *Pro aris.*—193. Niu de tortras.—194. Defalliment. *Les fulles seques que 'l vent se 'n porta ¿qui sab hont van?* R. PICÓ.—195. L' escardot. *¡Oh dolsa soletat mon cor te cerca...*—196. La Mestressa. *Qui sembra cull.*—197. Llibre de memorias. *Si Satanás pudiese amar—dejaria de ser malo.* STA. TERESA.—198. A l' horta. *Qui fos ab tú á la masia, ver Paradis terrenal.* M. AGUILÓ.—199. L' Ideal. *¿Hónt es?*—200, L' arpa y la espasa. *Lo sentiment y la forsa.*—201. Deliri d' amor. *¡Deh!.... fino al Ciel la nostra prece ascenda. ..*—202. La Fé y lo Dubte. *La Fé salva.*—203. Quinze anys. *Goig.*—204. La Sardana *Amor.*—205. L' anell. *Per aço quan m' ofegan las borras de la terra etc.*—206. Amor y anyorament. *Com l' amor de mare, cap.*—207. A ma patria. *¡Ditxós aquell que pot morir en tos brassos!*—208. Lo rellotje de las flors.—209. Otger. *Auba.*—210. Lo vol del Aguila. *E il naufragar é dolce in questo mare.* LEOPARDI —211. La presa de Santa Clara. *Fum del infern per l' éter giravolta.* GUIMERÁ.—212. Memorias d' un barret. *Aprended flores de mi lo que va de ayer á hoy* —213. Un bon consell. *Antes no te cases mira lo que haces.*—214. Las duas ombras. *A mitja nit.*—215. Adeu á la poesía..... *porque la palabra no dice nada de la pasion sublime.* R. DE OLANO.—216. La visió del Patriarca: *Y soñó y he aqui una escala que estaba etc.* GÉNESIS.—217. La lley del amor. *Na Dolsa.*—218. A la mort. *¡Oh muerte,*

Digitized by Google

muerte!... yo sé quien te teme etc. SANTA TERESA.—219. La Partida.—220. Fals amor.—221. Lo naixement de la terra. *Mens agitat molem.*—222. Lliure-cambi.—223. Teolongo Bachío. ¡*Patria*! *Paraula santa* TRAGEDIA =224. L' arbre del Maig. *La gran obra es la pau; la fraternitat la suprema lley.* —225. Redempció. ¡*Oh cielo, oh cielo, io ti domando aita*! LEOPARDI.—226. Los darrers Saguntins. *Nullum ante finem pugnæ quam morientes fecerum.* TITO LIVIO.—227. La presa de Salses. *1639.*—228. ¡Tot l'any! *La primavera que á gosar convida ja ha retornat al mon.* F. MATHEU.—229. La Escola. *La patrouille allemande passe—Baissez la voix, mes chers petits.*—230. L' exemple. *He escrit... . ab la idea de invitar als cors nobles á que estimin molt etc.* SILVIO PÉLLICO.—231. Llegenda d' en Berenguer lo gran.—232. Diálechs.—233. ¡Ja fa anys! ¡*Qui pogués tornar en aquell temps*!—234. Fantasía. *Hermoso ser para llorar nacido.* ESPRONCEDA.—235. Lo Mas dels Roures.—236. La cansó de la dona. *Tretze son tretze.* —237. En senalla. *Deu n' hi dó.*—238. Coronas de flors. *Coronas d' espinas.*—239. La vida moderna. *Progrés, virtut y amor—es nostre lema sant.* CLAVÉ.—240. Batxilleríes. *Cartes al amich Francesch.—Clar y catalá.*—241. La geronina. *Patria, amor.*—242. Cansó d' amor. *Jo á totes hores anyorma reyna.* T. FORTEZA.—243. Lo temps es or. *Aprofitémlo.* 244. Patria *Ara 'm digatz, catalán escamús.* BERTRAN DE BORN.—245. Venatoria. *Vocabitur venator, et veniet tibi.* MARTIALIS.—246. Las dotze. *Aqui som aixis.*—247. Las del sastre. ¡*Qué s' hi ha de fer*!—248. Fullas secas. *Tardania.*—249. La gota d' aygua. *La gota d' aygua va al mar y l' ánima se 'n va á Deu.*—250. Lo llegat del pare. *Ja 'l Francés lo tinch á casa, ja no puch defensar res.*—251. Esperanseta. *La fruyta en los arbres madura l' Agost.*—252. Lo martiri de Santa Eulalia. *Joya de Barcelona.*—253. La cansó del enfadós.—¿*Será bona pera vos?*—254. Evocació. *Nave senza nocchiero in gran tempesta...* DANTE.—255. Fal-lera. *L' escriure 't fa perdre 't llegir.*—256. La meva amor. ¿*Qui es?*—257. Lo

Digitized by Google

cant del Ruch. *¡Ah!*—258. Li catre Berenguiero. *Balado imitado di viei cant poupulari catalan.*—259. La reforma de Barcelona. *Aquells carrers estrets y solitaris, etc., etc.*—260. Lo condempnat. *Redempció.*—261. Lo que va d' ahir á avuy. *Ahir—ans que faltarte morir.*—262. A la vida moderna. *Extén sas alas lo progrés fent via...*—263. Un consol. *Pro facile est sentire quod explicatur etc.*—264. Tipos pera una pessa. *A cañ Xexanta.*—205. Somni. *Lo peor para una mujer es vivir sola.* J. MICHELET.—266. Un estudiant. *Barcelona es bona si la bossa sona.*—267. Los Petits Sayons.—268. Fulla d' Album. *Les pauvres nids deserts,—les nids qu' on abandonne.* F. COPPÉE.—269. La cansó de la Mort. *E tot es bo, puig es obra de Deu.* AUSIAS MARCH.—270. Escenas. *¡C' est la faute de la fatalité!* G. FLAUBERT.—271. La Verge dels romanins. *Es la nostra.*—272. La crema dels Furs.—273. La Torre roja. *A la Torre roja—quin burgit hi ha, etc.*—274. Rosa Mística.—275 En un álbum. *Hojas del àrbol caidas...*—276. La festa del Roser. *A cullir margaridoyas.*—277. La creu. *Iris de paz que se puso, alli en el monte Calvario.* C. DE LA BARCA.—278. Lo beyre d' argent. *Lo beyre, lo beyre ¡Oh mon car Hamlet!* SHAKESPEARE.—279. La alzina. *Espolsa demunt las nuvoludas sa cabellera real.* M. COSTA.—280. Celistia. Y *allá en un bosque de cocoteros.*—281. Lo cant del aucellet. *Mi madre fué una alondra—mi padre un ruiseñor.* ZORRILLA.—282. La cova dels plahers. *Honni soit qui mal y pense.*—283. Lo carrer del Mercadal.—284. Gerona. *Lo gabaig no hi pogué res.*—285. L' anell de núvia. *Ay anellet de cent cayres, may t' havia vist tan bell.*—286. Cel blau. *La primavera que à gosar convida, etc.*—287. La parla catalana. *¿M' aydas Llull?*—288. La presonera. *Lassa de mi, soleta, sens llum y sens menjar.*—289. L' Alsaprém. *Dadme un punto de apoyo, etc.*—290. Lo llibre de la historia. *Y 'l temps los fulls girava del llibre de la historia.* SOLER.—291. Numancia. *Los ecos mil de los espacios llenan tus hazañas sin par.* HERRERA. 292. Lo cant de la ona. *Y als toms de la*

Digitized by Google

ona y als plechs del vent. UBACH.—293. L' assalt de Figueras. *1808.*—294. Lo castell del Pirineu. *Sa voluntat indómita dictava al mont y al plá.* A. BLANCH.—295. La Bonaventura. *La nit de Sant Joan, totas las herbas fan, mil maravellas.*—296. L' arbre de la llibertat. *Exelcior.*—297. La espasa de Conradí.—298. La tomba dels bons. *Humilitat.*—299. Montserrat. *Mentres al cel s' aixequen los pichs del Montserrat.* COLLELL.—300. Invocació. *Las ne duch l' esperit.* BRIZ.—301. Lo vol de la áliga. *Lluny del lluny.*—302. Lo Rey traydor. *Al trovador que canta feuli mercés.* QUINTANA.—303. La vida moderna. *Avant.*—304. La ombra de 'n Clarís.—305. La festa de la vila. ¡*Oydá*!—306. Elegía. *Naixe, estimar, morir, aixó es la vida.* UBACH.—307. La esperansa de la Patria. *A reveure, á Deu siau*!—308. La industria. ¡*Ay Castella castellana—ay si 'm trencas l' últim pal.* VICTOR BALAGUER.—309. La font dels miracles.—310. La fortuna. *Audaces fortuna juvat.*—311. Lo juhí final. *Salva me fons pietatis.*—312. La bandera. *Y aún asi, brillante y altanera, flotando vas por la region vacia.*—313. Lo plany del cor.—314. Pensaments. *No hay disparate que no haya pasado por la mente de un filósofo.*—315. Lo Rey de la ona. *Per altre cantó la esquadra de 'n Marquet y de 'n Mallol, etc.*—316. Romans novament tret de la mort de 'n Joan de Serrallonga, lladre de pas. ¡*A sou, á sou*!—317. La esmena del amor. *La Valliere, 1670.*—318. Cant de germanó.—319. Follía. *Y al retornar del Nort les aus marines, etc.*—320. A Saturno. *No vayas tan aprisa, etc.*—321. Lo pare de familia.

Digitized by Google

Digitized by Google

TAULA

Digitized by Google

Digitized by Google

TAULA

Planas.

Acta de la festa. 21
Discurs del President del Consistori, D. Frederich Soler. . . . 25
Memoria del Sr. Secretari del Consistori, D. Cárles Pirozzini. 35
La musa popular, de D. Joaquim Riera y Bertran. 45
L' arbre de Matx, de D. Artur Masriera.. 49
Ma vall, de D. Emili Coca y Collado.. 57
Otger, de D.ª Dolors Moncerdá de Maciá. 63
La presa de Sta. Clara, de D. Ramon Enrich Bassegoda. . . . 67
Lo vol de l' águila, de D. Joseph Franquesa y Gomis. 77
Espines, de D.ª Dolors Moncerdá de Maciá. 81
Lo lleó de Queralt, de D. Francesch Ubach y Vinyeta.. . . . 87
Los petits sayons, de D. Emili Vilanova. 97
Discurs de gracias, del mantenedor D. Joseph Feliu y Codina 111
Llista de las composicions presentadas al certámen. 119

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

849.9 C755j 1882
3 5556 008 031 445

NORTHWESTERN
UNIVERSITY LIBRARY

BOOK CARD
PLEASE KEEP THIS CARD IN BOOK POCKET.

Digitized by Google